

Opracował:

Tadeusz Trepanowski (Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów)

e-mail: t.trepanowski@interia.pl

Ludwik Pruszko

oraz spokrewnieni z nim inni emigranci ze wsi Rutkowskie¹

Wstęp

Około półtora roku temu, podczas warsztatów genealogicznych w których uczestniczyłem jako konsultant, zwróciła się do mnie Pani Bożena z zapytaniem w jaki sposób może poznać losy swego pradziadka Ludwika Pruszko, który jeszcze przed pierwszą wojną światową wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Podczas jego pobytu za oceanem snuto różne plany, między innymi, by prababcia dołączyła do niego wraz z dziećmi. W końcu pradiadek miał podjąć decyzję o powrocie do Polski i gdy wraz ze swoim bratem Janem oczekiwali w porcie w Nowym Jorku na statek płynący do Europy, dotarła do nich smutna wiadomość o śmierci żony Ludwika. Wtedy podobno pradiadek Pani Bożeny zdecydował, że zostaje w Ameryce. Czy była to prawda czy tylko legenda rodzinna, po latach trudno powiedzieć. Fakt jednak był taki, że Ludwik pozostał w Ameryce. Po pewnym czasie ożenił się tam i urodziła mu się córka. Kontakt z rodziną w Polsce utrzymywał. Zachowała się korespondencja oraz kilka małych fotografii nadwerężonych zębem czasu. W 1947 r. syn Ludwika, Adam otrzymał od ojca zaproszenie wraz z poręczeniem wsparcia po przybyciu do USA. Wystąpił do ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie o wizę emigracyjną jednak z jakichś przyczyn do wyjazdu nie doszło. Być może nie uzyskał paszportu od władz Polskich. Amerykańska córka pradiadka Pani Bożeny dzięki znajomości języka polskiego również utrzymywała kontakt z rodziną w Polsce. Później, po jej śmierci listy przestały przychodzić.

¹ Rutkowskie – wieś w Polsce położona w województwie podlaskim, w powiecie łomżyńskim, w gminie Wizna. Leży nad Biebrzą w następujących odległościach do okolicznych miejscowości: Wizna – 9 km; Drozdowo – 26 km; Łomża – 32 km; Tykocin – 38 km; Osowiec-Twierdza – 40 km; Białystok – 63 km. W latach 1921–1939 wieś leżała w województwie białostockim, w powiecie łomżyńskim, w gminie Bożejewo. Według Powszechnego Spisu Ludności z 1921 roku wieś zamieszkiwały 274 osoby w 51 budynkach mieszkalnych. Miejscowość należała do parafii rzymskokatolickiej w Burzynie. Podlegała pod Sąd Grodzki i Okręgowy w Łomży; właściwy urząd pocztowy mieścił się w Wiźnie. W wyniku napaści ZSRR na Polskę we wrześniu 1939 miejscowość znalazła się pod okupacją sowiecką. Od czerwca 1941 roku pod okupacją niemiecką. Od 22 lipca 1941 r. do wyzwolenia włączona w skład okręgu białostockiego III Rzeszy. W latach 1975–1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa łomżyńskiego.

Po latach postanowiła dowiedzieć się czegoś więcej o swoim pradziadku. Zaczęła gromadzić informacje, prowadzić własne poszukiwania i właśnie dlatego wzięła udział w warsztatach genealogicznych. Miała nadzieję, że uzyska jakieś wskazówki dotyczące sposobu prowadzenia dalszych badań. Pomyślałem wtedy, że spróbuje jej pomóc, ale mimo wielokrotnie podejmowanych poszukiwań nie udawało mi się odnaleźć nazwiska dziadka Pani Bożeny na listach pasażerskich statków przewożących emigrantów z Europy do Ameryki. Byłaby tam data wyjazdu i inne informacje będące wskazówką do dalszych poszukiwań genealogicznych. Gdy nie udawało się odnaleźć czegokolwiek co wiązało się z jego pobytem za oceanem, po jakimś czasie zrezygnowałem.

Poznawanie losów człowieka, który wyemigrował za ocean ponad 100 lat temu, z reguły jest zajęciem żmudnym i czasochłonnym. Wprawdzie wiele dokumentów i informacji można znaleźć w archiwach państwowych oraz genealogicznych bazach danych on-line – polskiej szukajwarchiwach.gov.pl i amerykańskich Ancestry² czy FamilySearch,³ lecz mimo że zawierają one miliony rekordów, nie wszystkie dokumenty się w nich znajdują. Bazy te są ciągle uzupełniane przez pracowników archiwów i wolontariuszy. W ostatnich latach FamilySearch do indeksowania danych zawartych w archiwalnych dokumentach wykorzystuje również systemy komputerowe i sztuczną inteligencję, która odczytuje pismo ręczne i przetwarza je na druk. Na razie opanowano dwa języki angielski i hiszpański, lecz trwają prace nad komputerowym indeksowaniem dokumentów sporządzonych w innych językach. Tak więc czasami po prostu potrzeba czasu, żeby odnaleźć to czego szukamy, choć może się zdarzyć i tak, że dokumenty się nie zachowały, ponieważ zostały zniszczone np. podczas działań wojennych.

Pradziadek pani Bożeny powrócił do mnie nieoczekiwanie, gdy spotkałem się z nią w siedzibie Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im Wagów. Trzymając w rękach małą fotografię pradziadka prowadzącego do ślubu swoją amerykańską córkę, ponowiła prośbę o pomoc w poszukiwaniach. Dodatkowo z tą samą prośbą zwrócił się do mnie jej kuzyn, również zainteresowany genealogią rodziny. Podjąłem więc kolejną próbę znalezienia jakichś informacji o losach tego człowieka. Tym razem poszło mi lepiej i odnalazłem konkretne ślady bytności

² Ancestry.com – strona internetowa pozwalająca odkrywać historię rodziny, dzielić się nią i zachowywać ją. Swoim użytkownikom na całym świecie oferuje platformę online, która pozwala na tworzenie drzewa genealogicznego. Założona w 1983 roku jako The Generations Network, obecnie Ancestry.com LLC to prywatna firma internetowa z siedzibą w Lehi w stanie Utah, Stany Zjednoczone. Jest największą na świecie firmą genealogiczną działającą na zasadzie zysku jako sieć genealogicznych i historycznych zapisów stron internetowych skupiających się w Stanach Zjednoczonych i dziewięciu innych krajach, opracowuje i sprzedaje oprogramowanie genealogiczne, a także oferuje szeroki zakres usług genealogicznych. We wrześniu 2012 roku firma zapewniała dostęp do około 11 miliardów rekordów, 40 milionów drzew genealogicznych i 2 milionów płatników. Według stanu na czerwiec 2014 r. firma zapewnia dostęp do około 16 miliardów rekordów historycznych i ma ponad 2 miliony płatników, a od lutego 2018 r. ponad 7 milionów klientów AncestryDNA.

³ FamilySearch – organizacja zajmująca się genealogią, zarządzana przez Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich. Prowadzi 4745 centrów historii rodziny w ponad 70 krajach. Są to placówki badawcze będące agendami Biblioteki Historii Rodziny w Salt Lake City w stanie Utah, których celem jest realizacja badań genealogicznych. Wszystkie usługi świadczone w centrach są bezpłatne.

pradziadka pani Bożeny na kontynencie amerykańskim. Podjąłem również rozleglejsze poszukiwania obejmujące nie tylko osobę pradziadka, lecz dotyczące również jego rodziców i rodzeństwa oraz ich dzieci, ponieważ nadając badaniom szerszy krąg, można czasem trafić na nieznane fakty z życia osoby, którą konkretnie się zajmujemy.

Przystępując do kwerendy, nie zasięgałem od zainteresowanych szerszych informacji na temat pradziadka poza podstawowymi, jakimi jest imię i nazwisko oraz miejsce urodzenia. Chodziło mi o to, by pójść własnym tropem bez sugestii osób zainteresowanych, które czasami mogą zaprowadzić w ślepią uliczkę, w jaką oni sami zabrnęli i co spowodowało impas w ich poszukiwaniach. Zdarza się bowiem tak, że przeszukując amerykańskie bazy danych, trafiamy na jakiś ślad i mimo że zgadza się imię, nazwisko, rejon zamieszkania oraz rok urodzenia, po weryfikacji innych danych okazuje się, że nie jest to osoba, której szukamy. W innym przypadku mimo zniekształconej pisowni nazwiska, innej data urodzenia niż ta, wynikająca z metryki, po zweryfikowaniu dodatkowych informacji okazuje się, że jest to właśnie ta osoba. Zapisywanie obco brzmiących, słowiańskich nazwisk, często stanowiło problem dla amerykańskich urzędników i czasami powstawały zniekształcenia, które utrwały się w dokumentach. Kolejne błędy powstawały podczas indeksacji dokumentów i wprowadzaniu informacji do baz danych. Często, na skutek różnych przyczyn imigranci mieli przypisaną zupełnie inną datę urodzenia niż ta faktyczna którą odnajdujemy w zapisach metrykalnych. Największy „rozrzut” dat na jaki trafiłem to było 10 lat! Wszystkie te błędne zapisy mocno utrudniają poszukiwania, a dla osób mniej doświadczonych często stanowią barierę trudną do pokonania.

W niniejszym opracowaniu przyjąłem metodę polegającą na przedstawianiu zdarzeń i utrzymywania wątku dotyczącego prezentowanej osoby. Dlatego czasem z kontynentu amerykańskiego nastąpi powrót do wsi Rutkowskie i prezentacja kolejnego członka rodziny Ludwika Pruszki. Mam nadzieję, że w poniższym opracowaniu pani Bożena odnajdzie nieznane jej wcześniej fakty, a całość przedstawionych informacji okaże się pomocna w kontynuowaniu badań i nakreśli kierunki konsultacji genealogicznych z bliższą i dalszą rodziną.

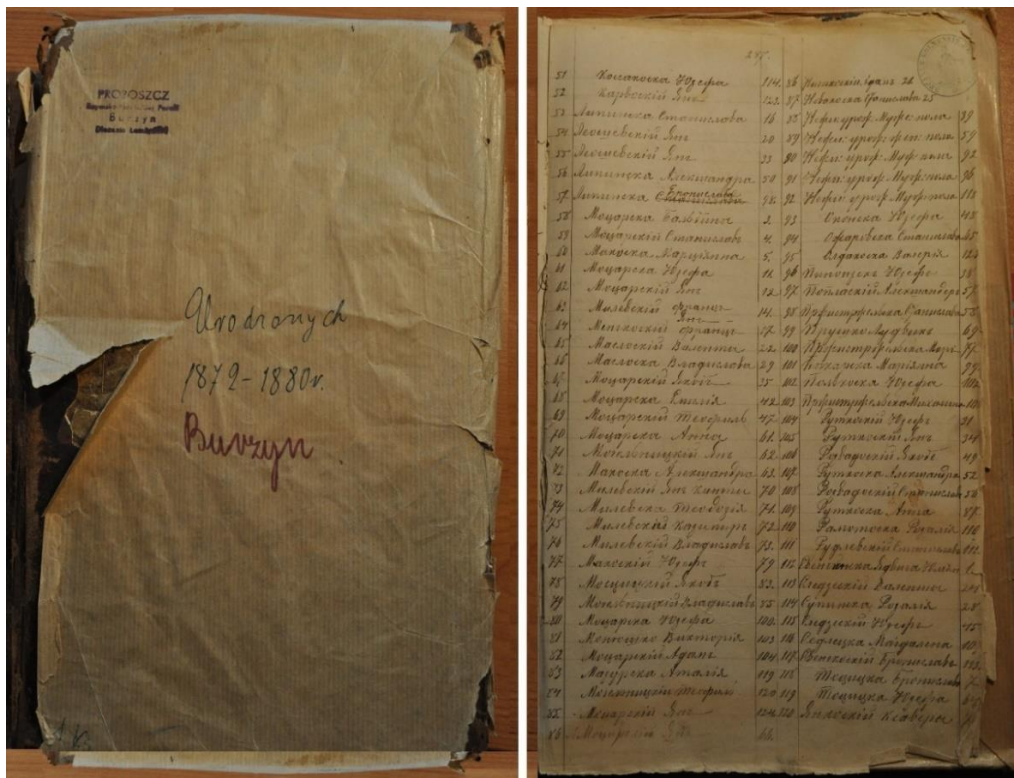

Ludwik Pruszko urodził się trzeciego lipca 1880 r. o godzinie dziesiątej rano we wsi Rutkowskie jako dziesiąte dziecko w rodzinie szlachcica **Józefa Pruszki** i pochodzącej również ze szlachty **Katarzyna z Makowskich**, cząstkowych właścicieli wsi Rutkowskie. Kiedy Ludwik przyszedł na świat, jego ojciec miał 48 lat, a matka 40.

Chrzest Ludwika odbył się czwartego lipca 1880 r. w kościele parafialnym w Burzynie. Świadkami przy chrzcie byli dwaj szlachcice ze wsi Rutkowskie, 50-letni Leopold Rutkowski i 30-letni Ludwik Rogowski.

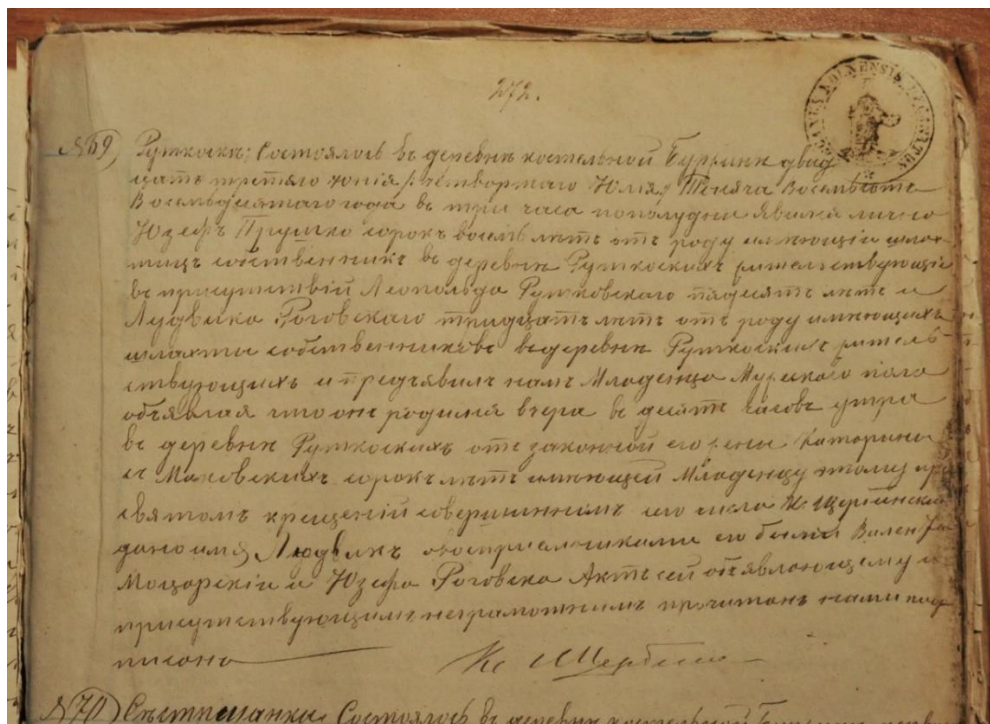
Ceremonii chrztu dokonał ksiądz Szczerbiński, a rodzicami chrzestnymi Ludwika byli Walenty Mocarski i Józefa Rogowska.

Dziadkami Ludwika ze strony ojca byli: Franciszek i Katarzyna z Wądołowskich, natomiast ze strony matki Stanisław i Katarzyna z Mocarskich.

Okladka książki i strona rejestru narodzonych w latach 1879–1880⁴

⁴ Archiwum Parafialne w Burzynie.

Akt urodzenia Ludwika Pruszko Nr 69/1880⁵

Tłumaczenie aktu z języka rosyjskiego: Tadeusz Trepanowski

*Nr 69 Rutkowskie. Działo się we wsi kościelnej Burzynie dwudziestego trzeciego czerwca/: czwartego lipca tysiąc osiemset osiemdziesiątego roku o godzinie trzeciej po południu. **Stawił się osobiście Józef Pruszko lat czterdzieści osiem, szlachcic, właściciel części we wsi Rutkowskie zamieszkały**, w obecności Leopolda Rutkowskiego lat pięćdziesiąt i Ludwika Rogowskiego lat trzydzieści mającego, szlachciców właścicieli we wsi Rutkowskie mieszkających i okazał nam dziecię płci męskiej oświadczając, że **urodziło się ono wczoraj o godzinie dziesiątej rano we wsi Rutkowskie z jego ślubnej żony Katarzyny z Makowskich, lat czterdzieści mającej**. Dziecięciu temu na chrzcie świętym odbytym w dniu dzisiejszym przez księdza Szczerbińskiego dano imię **Ludwik**. Rodzicami chrzestnymi jego byli Walenty Mocarski i Józefa Rogowska. Akt ten stawiającemu i świadkom niepiśmiennym przeczytano i przez nas tylko podpisano.*

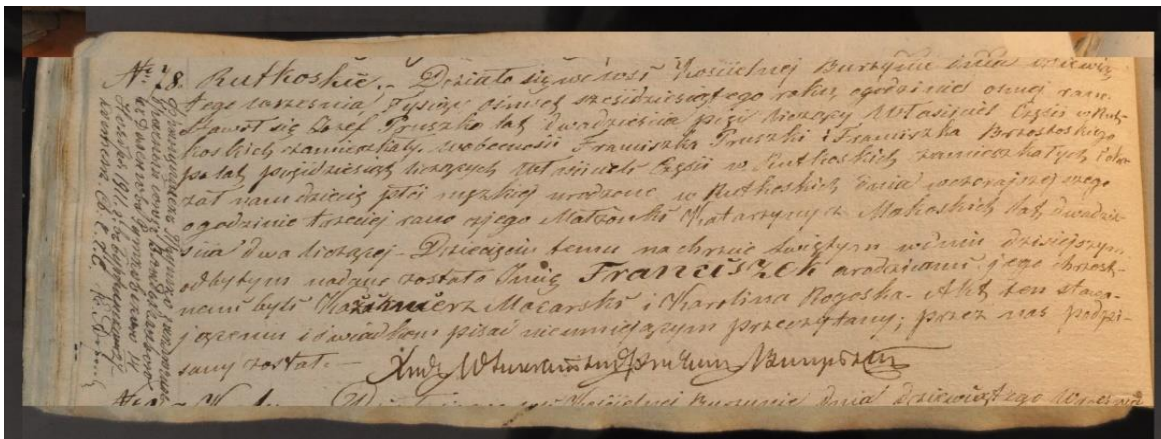
Ks. Szczerbiński

Rodzice Ludwika Józef Pruszko i Katarzyna z Makowskich pobrali się 13 listopada 1859 r. Ślub odbył się w parafii Burzyn⁶.

Pierwszym ich dzieckiem był FRANCISZEK urodzony w 1860 r. Różnica wieku pomiędzy Franciszkiem i Ludwikiem była dość znaczna – prawie jedno pokolenie i wynosiła 20 lat. Oto jak zapisano w księdze urodzonych fakt przyścia na świat i ochrzczenia Franciszka:

⁵ Akt nr 69/1880 przechowywany w Archiwum Parafialnym w Burzynie.

⁶ Archiwum Diecezjalne w Łomży. Par. Burzyn. Akt małżeństwa nr 31/1859.

Akt urodzenia Franciszka Pruski⁷

Wieś Rutkowskie – parafia Burzyn Nr 78

Działo się we wsi kościelnej Burzynie, dnia **dziewiątego września** **tyśiąc osiemset sześćdziesiątego roku** o godzinie ósmej rano stawił się **Józef Pruszko** **lat dwadzieścia pięć liczący**, właściciel części w **Rutkowskich** zamieszkały, w obecności **Franciszka Pruski** i **Franciszka Brzostowskiego** **po lat pięćdziesiąt** liczących, właścicieli części w **Rutkowskich** zamieszkałych, **pokazał nam** **dziecię płci męskiej** **urodzone w Rutkowskich** **dnia wczorajszego** **o godzinie trzeciej rano** z jego małżonki **Katarzyny z Makowskich** **lat dwadzieścia dwa** liczącej. Dziecięciu temu na chrzcie świętym w dniu dzisiejszym odbytym nadane zostało imię **Franciszek**, a rodzicami jego chrzestnymi byli **Kazimierz Mocarski** i **Karolina Rogoska**. Akt ten stawiającemu i świadkom pisać nie umiejącym przeczytany; przez nas podpisany został.

X.(ksiądz) – podpis nieczytelny

Franciszek był dwukrotnie żonaty. Pierwszy związek małżeński zawarł w 1882 r., w wieku 22 lat, z **18 letnią Anną Rutkowską** **ur. ok.1864 r.**, córką **Wincentego i Józefy z Wądołowskich**. Miał z nią 14 dzieci. Ośmioro z nich zmarło. Najstarsze ze zmarłych dzieci to 20-letnia córka **Marcela** i 13 letni syn **Walery**. Pozostałe zmarłe dzieci żyły od kilkunastu dni do 2 lat.

Dzieci Franciszka Pruski z pierwszą żoną Anną Rutkowską:

1. **Jan** ur. w 1882 r.⁸;
2. **Aleksander** ur. 1885 r.⁹ zm. 16 marca 1887 r.¹⁰ – żył 2 lata;
3. **Walery** ur. w 1886 r.¹¹ zm. 22 grudnia 1899 r.¹² Żył 13 lat;

⁷ Archiwum Parafialne w Burzynie. Akt urodzenia Franciszka Pruski nr 78/1866.

⁸ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 102/1882.

⁹ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 21/1885.

¹⁰ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt zgonu nr 50/1887.

¹¹ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 126/1886.

¹² Archiwum Państwowe w Białymstoku Oddział w Łomży [dalej: APBOŁ] Akt zgonu nr 127/1899.

4. **Józefa** ur. 1888 r.¹³ zm. 25 lutego 1889 r.¹⁴ żyła 6 m.;
5. **Kornela** ur. 07.02.1890 r.¹⁵;
6. **Marcela** ur. 9 stycznia 1892 r.¹⁶ zm. 02.02.1915 r.¹⁷, żyła 20 lat (panna);
7. **Władysław** ur. 24 maja 1894 r.¹⁸ zm. 26 sierpnia 1895 r.¹⁹, żył 1 rok 6 m.;
8. **Józefa II** ur. 13.05.1896 r.²⁰;
9. **Franciszek** ur. 15 grudnia 1898 r.²¹, zm. 5 stycznia 1899 r.²² żył 1 m.;
10. **Bronisława** ur. 18 stycznia 1900 r.²³;
11. **Józef** ur. 20 września 1902 r.²⁴;
12. **Marta** ur. 18.06.1905 r.²⁵, zmarła 18 czerwca 1906 r.²⁶. Żyła 1 rok;
13. **Marianna** ur. 22.06.1907 r.;
14. **Franciszek** ur. 7 września 1910 r., zm. 19 września 1910 r. żył 11 dni.

46-letnia Anna Prusko – żona Franciszka, **umarła 10 września 1910 r.²⁷, trzy dni po urodzeniu 14 dziecka Franciszka.** (*Uwaga: błędna indeksacja aktu zgonu na stronie genetyka.genealodzy.pl. Nazwisko zapisano Anna Pruszkowska, zamiast Anna Prusko*).

Dziewięć dni po śmierci matki dziecko również zmarło.

7 listopada 1911 r., rok po śmierci żony Anny, **owdowiały 51-letni Franciszek Prusko zawarł drugi związek małżeński z 41-letnią Władysławą Rutkowską z Dołęgów**, wdową po **Ksawerym Rutkowskim** zmarłym w Rutkowskich dnia 7 listopada 1906 r. Ślub Franciszka i Władysławy odbył się w kościele parafialnym w Burzynie²⁸.

Informacja o zawarciu związku małżeńskiego z Władysławą Rutkowską zapisana została w jęz. rosyjskim na marginesie aktu urodzenia Franciszka.

¹³ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 118/ 1888.

¹⁴ APBOŁ Akt zgonu nr 13/1889.

¹⁵ APBOŁ Akt urodzenia nr 17/1890.

¹⁶ APBOŁ Akt urodzenia nr 8/1892.

¹⁷ APBOŁ Akt zgonu nr 7/1915.

¹⁸ APBOŁ Akt urodzenia nr 59/1894.

¹⁹ APBOŁ Akt zgonu nr 65/1895.

²⁰ APBOŁ Akt urodzenia nr 50/1896.

²¹ APBOŁ Akt urodzenia nr 116/1898.

²² APBOŁ Akt zgonu nr 3/1899.

²³ APBOŁ Akt urodzenia nr 14/1900.

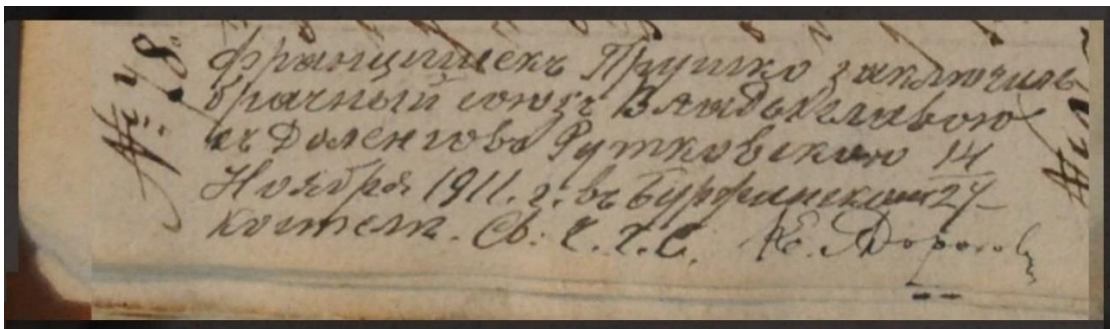
²⁴ APBOŁ Akt urodzenia nr 103/1902.

²⁵ APBOŁ Akt urodzenia nr 60/1905.

²⁶ APBOŁ Akt zgonu nr 23/1906.

²⁷ APBOŁ Akt zgonu nr 92/1910.

²⁸ APBOŁ. Akt ślubu nr 29/1911.

Adnotacja na marginesie aktu urodzenia Franciszka Pruski, o zawarciu drugiego związku małżeńskiego z Władysławą Rutkowską z Dołęgów (14 listopada 1911 r.)

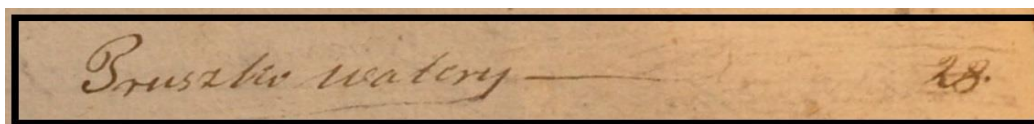
Drugim dzieckiem z rodzeństwa Ludwika była **STANISŁAWA** urodzona 28 czerwca 1862 r we wsi Rutkowskie ²⁹

Trzecie z rodzeństwa to **JÓZEFA** urodzona 12 września 1863 r. ³⁰

Dnia 12 lutego 1884 r. 20-letnia **Józefa Rutkowska** poślubiła 25-letniego **Pawła Olszewskiego**, wdowca po Józefie Wądołowskiej zmarłej w Bronowie. ³¹

Czwartym był **WALERY** urodzona 7 kwietnia 1866 r. ³²

(Uwaga! Podczas sporządzania aktu ksiądz popełnił popełni błąd. Napisał, że okazano mu dziecko płci **męskiej**, a na chrzcie nadał mu imię **Waleria**. Mimo, że w rejestrze urodzonych pod numerem aktu 28 zapisano **Prusko Walery**, błąd księdza powieliła osoba indeksująca akty i taki błędny zapis umieszczono na stronie genealodzy pl.)

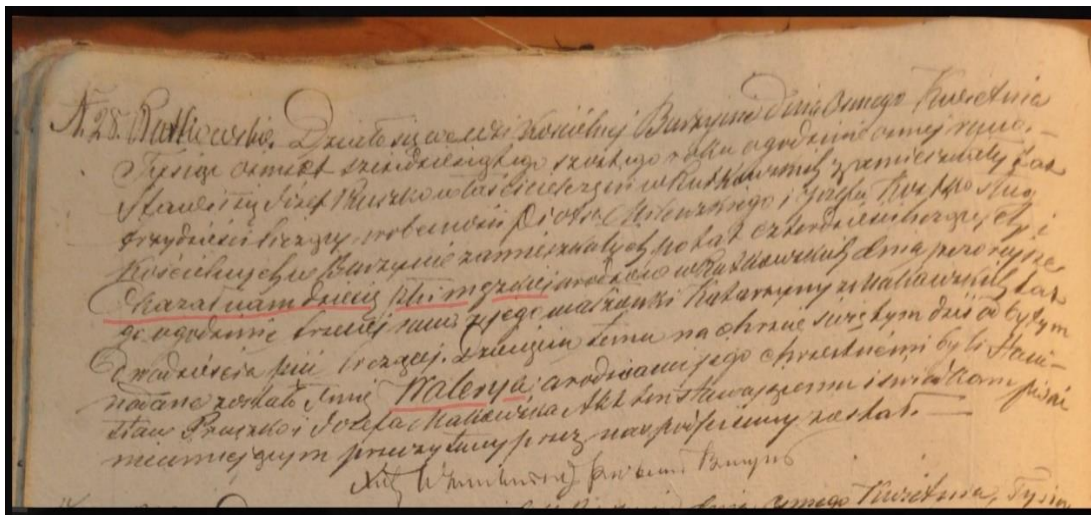
Wycinek z zapisu w rejestrze – Prusko Walery nr aktu 28

²⁹ Archiwum parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 52/1862.

³⁰ Archiwum parafialne w Burzynie Akt urodzenia nr 81/1863.

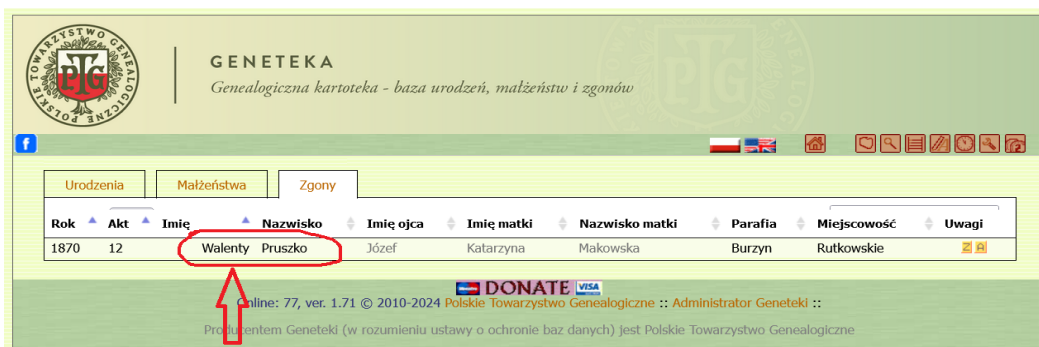
³¹ APBOŁ. Akt ślubu nr 8/1884.

³² APBOŁ Akt urodzenia nr 28/1866.

Akt urodzenia Walerego Pruski. Błędny zapis w akcie urodzenia dotyczący imienia podkreślony na czerwono. Płeć dziecka męska, zapis imienia Waleria.

Walery zmarł 6 marca 1870 r.³³ Żył 4 lata. W rejestrze księgi umarłych w 1870 r. również dokonano błędnego zapisu. Zamiast imienia **Walery** wpisano imię **Walenty**. Tak też dokonano indeksacji aktu i z błędem umieszczono w bazie genealogicznej na stronie internetowej genetyka.genealodzy.pl.

Błąd w zapisie imienia Walerego Pruski w bazie danych portalu Genetyka.

Piątym dzieckiem z rodzeństwa Ludwika była **WALERIA** urodzona w 1868 r.³⁴

Waleria Prusko wyszła za mąż za **Władysława Malskiego**, syna Stanisława i Marianny z Będzińskich. Ślub odbył się 15 września 1890 r. w kościele parafialnym w Burzynie.³⁵

Waleria i Władysław mieli 5 dzieci.

1. **Jan** ur. 10 października 1891 r. we wsi Rutkowskie³⁶

Dnia 20 czerwca 1914 r. 21-letni **Jan Malsk** [**Malski**]³⁷ wyemigrował do USA. Wypłynął z Hamburga na statku S.S. „Pretoria”. Do nowego Jorku przybył 5 lipca 1913 r. Docelowo

³³ Archiwum parafialne w Burzynie Akt zgonu nr 12/1870.

³⁴ Archiwum Parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 58/1868.

³⁵ APBOŁ parafia Burzyn. Akt małżeństwa nr 15/1890.

³⁶ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Jana Malskiego nr 112/1891.

³⁷ Uwaga: Podczas indeksacji listy pasażerskiej i wprowadzania danych do bazy ancetstry, nazwisko i nazwa miejscowości zostały zniekształcone. Ich zapis przedstawiono w dwóch wersjach. W klamrowym nawiasie wersja prawidłowa.

udawał się do szwagra Franzisek [Franciszka] „Stroniza”? Zamieszkałego 592 11th Str. New York.

The image shows two pages of a historical immigration manifest. The left page is titled "LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES" and is numbered 54. It lists passengers from the ship "Pretoria" arriving from Hamburg on July 5, 1913. The right page is titled "STATES IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL" and contains handwritten notes and signatures. Both pages are filled with dense, handwritten text in a cursive script, detailing passenger information such as names, ages, and origins.

Arkusz nr 54 listy pasażerskiej statku „Pretoria” przybyłych z Hamburga do Nowego Jorku w dn. 5 lipca 1913 r.

2. **Józefa** ur. 23 września 1893 r. we wsi Rutkowskie³⁸
3. **Waleria** ur. 22 września 1894 r. we wsi Rutkowskie³⁹
4. **Wanda** ur. 25 października 1896 r. we wsi Rutkowskie⁴⁰

Dnia 5 lutego 1918 r. 21-letnia **Wanda Malska** zawarła związek małżeński z 23-letnim kawalerem **Stanisławem Mocarskim** urodzonym we wsi Bronaki,⁴¹ synem Franciszka i Franciszki z Janowskich. Ślub odbył się w Kościele parafialnym w Burzynie.

5. **Helena** ur. 23 sierpnia 1902 r. we wsi Rutkowskie⁴²
6. **Stanisława** ur. 31 stycznia 1906 r. we wsi Rutkowskie⁴³

Dnia 28 stycznia 1929 r. **22-letnia Stanisława Malska** córka Władysława Malskiego i Walerii Pruszkó wyszła za mąż za **26-letniego kawalera Józefa Pruszkę** urodzonego 20 września 1902 r. syna Franciszka i Anny z Rutkowskich, małżonków Pruszków. Młodzi byli ze sobą spokrewnieni. Franciszek Prusko – ojciec Józefa i Waleria Malska z domu Prusko – matka Stanisławy byli rodzeństwem.

³⁸ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Józefy Malskiej nr 84/1893.

³⁹ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Walerii Malskiej nr 116/1894.

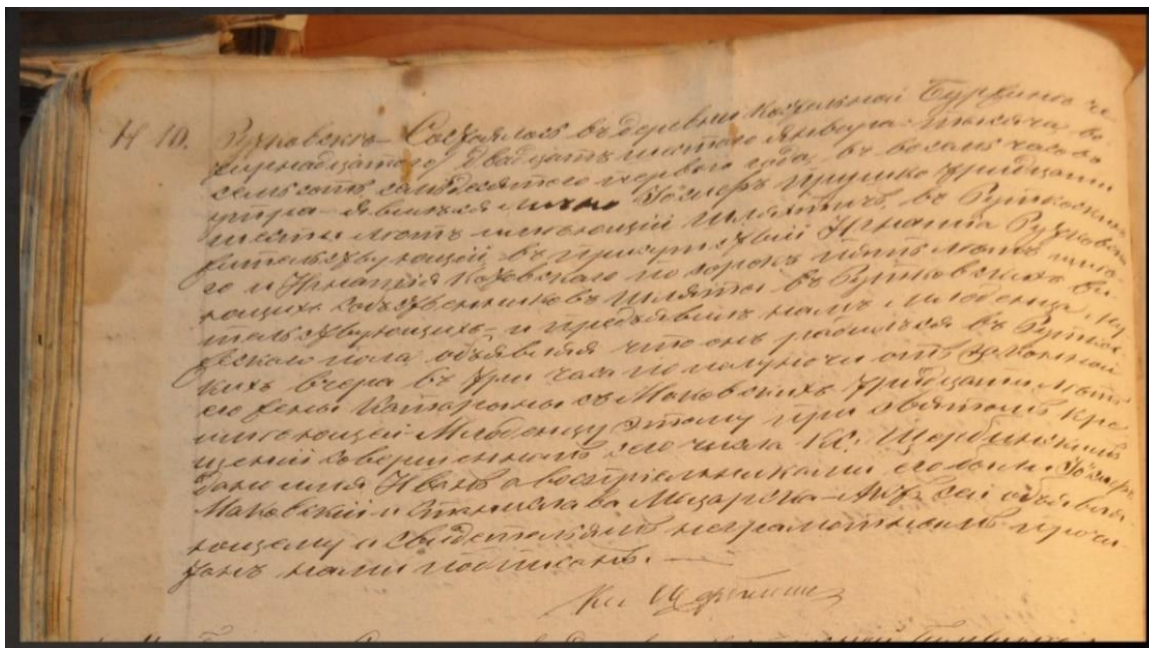
⁴⁰ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Wandy Malskiej nr 111/1896.

⁴¹ APBOŁ parafia Burzyn. Akt małżeństwa Wandy Malskiej ze Stanisławem Mocarskim nr 4/1918.

⁴² APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Heleny Malskiej nr 95/1902.

⁴³ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia Stanisławy Malskiej nr 18/1906.

Szóstym dzieckiem, w rodzinie Józefa i Katarzyny Pruszków – bratem Ludwika, był JAN Pruszek urodzony w 1871 r. we wsi Rutkowskie.⁴⁴

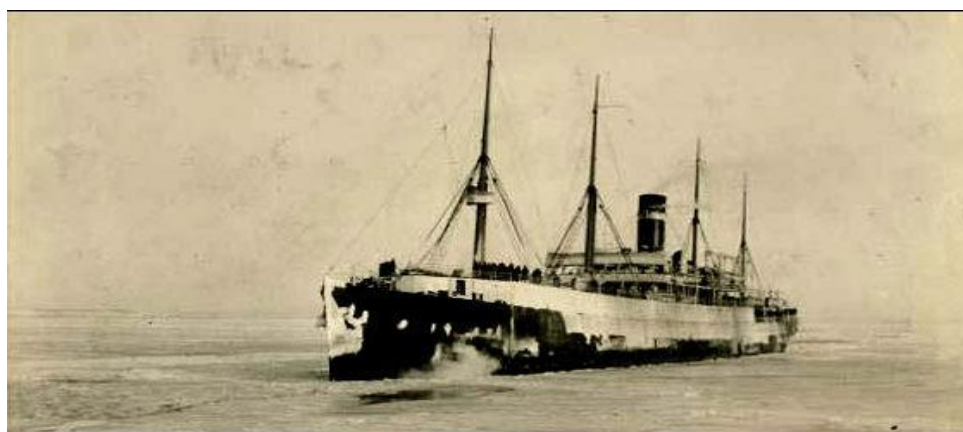

Akt urodzenia Jana Pruski

Okolo 1899 r. Jan ożenił się z Kornelią Mocarską (data i miejsce urodzenia Kornelii oraz miejsce i data zawarcia związku małżeńskiego dotychczas nie ustalone).

Emigracja Jana i Kornelii do Ameryki

Dnia 29 marca 1900 r. 28-letni Jana i jego żona 21-letnia żona Kornelia wyemigrowali do Ameryki. Trasa ich podróży wiodła najpierw do Anglii, gdzie w porcie w Liverpoolu zostali zaokrętowani na statek S.S. „Dominion”.

SS Dominion⁴⁵

Statek, którym popłynęli za ocean został zwodowany w Belfąście w 1893 r. pod pierwotną nazwą „Prussia” i pływał w służbie niemieckiej linii transportowej Hamburg-Ameryka. W 1898 r. „Prussia” została sprzedana linii British Dominion Line i nazwę przemianowane na S.S.

⁴⁴ Archiwum Parafialne w Burzynie. Akt urodzenia Jana Pruski nr 10/1871.

⁴⁵ <https://britishhomechild.com/the-dominions-2/>

„Dominion”. Statek nie był duży. Posiadał zakwaterowanie dla 200 pasażerów pierwszej klasy, 170 drugiej i 750 pasażerów trzeciej klasy. Pokonywał głównie trasę Liverpool – Quebec – Montreal.⁴⁶ Inne porty, do których zawijał SS Dominion” to Halifax i Portland w amerykańskim stanie Maine.⁴⁷ Ten ostatni był miejscem, do którego Jan i Kornela Pruszkó przyłynęli w 1900 r.

Arkusz listy pasażerskiej, na której pod poz. 8 i 9 zapisano Jana i Kornelę Pruszków.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
11017	Jan Peter Hornum	30	✓	h	h	h	"	"	"	"	"	"	"
6912	Jan Prusko	28	✓	h	h	h	Laborer	Yes	Russia	Łomża	"	New York	"
	Kornela	21	✓	f	h	wife	h	h	h	h	h	h	h

Wycinek listy pasażerskiej (arkusz oznaczony literą N), na którym odnotowano informacje o pasażerze Janie Prusko. Kolumna 2 – numer biletu; kol. 3 – imię i nazwisko; kol. 4 – wiek 28 lat; kol. 12 miejsce ostatniego zamieszkania – Łomża

⁴⁶ Statek S.S. „Dominion” na swoim pokładzie przewiózł do Kanady 6876 brytyjskich dzieci z domów dziecka zakładanych przez różne organizacje np.: Barnardo’s, National Children Homes Dr. Stephenson’s, Fegan Homes, Miss Bilbrough i wielebnego Wallace’a z Marchmont Homes oraz pani Louisy Birt. Liczba dzieci transportowanych na pokładzie S.S. „Dominion” rosła z roku na rok, a najbardziej „pracowite” lata to 1903– (786 dzieci), 1905– (562), 1906– (1121), 1907– (905) i 1908– (1130). W sumie do brytyjskich kolonii, Kanady Australii, Nowej Zelandii i RPA, do 1967 r. wywieziono ponad 150 tysięcy brytyjskich dzieci. Chodziło o zasiedlenie byłych kolonii „dobrym materiałem genetycznym” i odciążenie brytyjskiego systemu opieki społecznej. Program objął sieroty i dzieci oddane przez biedne rodziny do domów opieki. Kolejne rządy zapewniały, że przesiedlanych czeka za oceanem lepsze życie. Najczęściej dzieci trafiały jednak z powrotem do sierocińców lub traktowano je jako tanią siłę roboczą na farmach lub jako pomoc domową. Większość nie otrzymała nawet podstawowego wykształcenia. Za to padały ofiarą przemocy fizycznej i były wykorzystywane seksualnie. Okłamywano je, że ich prawdziwi rodzice nie żyją. Ci zaś wierzyli, że ich dzieci zostały adoptowane przez brytyjskie pary.

⁴⁷ Portland – miasto w Stanach Zjednoczonych, w południowo-zachodniej części stanu Maine, największe miasto tego stanu, port nad zatoką Maine. W Portland na przełomie wieków, na nabrzeżu portowym znajdowały się terminale promowe, doki dla statków parowych, składy drewna, działały spółki węglowe, spółdzielnie i chłodnie. Na zachodnim krańcu centralnego nabrzeża znajdował się duży skład drewna Berlin Mills Company. Port pracował pełną parą. W sezonie zimowym 1899/1900 sześć linie parowcowych wystąpiły rekordową liczbę dziewięćdziesięciu trzech parowców z Portland do Liverpoolu, Londynu, Glasgow, Bristol, Antwerp i Hamburg. Statki te opuszczając Portland zabierały towary takie jak: jabłka, sery, mąkę, mięso, konserwy, bydło i owce, białą glinkę używaną w przemyśle papierniczym oraz żelazo, cukier, sól i węgiel. Wracając do Ameryki przywoziły emigrantów, którzy w większości stanowili tanią siłę roboczą.

Podczas pobytu Jana i Korneli Pruszków w Ameryce, w dniu **3 grudnia 1901 r. w Nowym Jorku** urodziła się ich córka **Stefania Prusko**.⁴⁸

The image shows a digital scan of a birth certificate from Ancestry. The title is "Stephanica Prusko in the New York, New York, U.S., Index to Birth Certificates, 1866-1909". Below the title is a table with the following information:

Name	Stephanica Prusko
Race	White
Birth Date	3 Dec. 1901
Birth Place	Brooklyn, New York City, Kings, New York, USA
Residence Address	Barren Island
Certificate Number	20731
Father	John Prusko
Mother	Korneliya Prusko
Mother Maiden Name	Mocavsko

At the bottom of the page, there is a small copyright notice: "© 2006-2024 Ancestry - Privacy - Cookies - Terms and Conditions - Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company".

Zindeksowane dane z amerykańskiego aktu urodzenia Stefanii Prusko, córki Jana i Korneli.

Pruszkowie mieszkali wtedy na Barren Island, dawnej wyspie na południowo-wschodnim brzegu Brooklynu w Nowym Jorku. Jej nazwa jest zniekształceniem słowa Beeren Eylandt, niderlandzko języcznego określenia „Wyspa Niedźwiedzi”. Przed XIX wiekiem wyspa Barren pozostawała słabo zaludniona, głównie ze względu na względną izolację od reszty miasta. Począwszy od lat pięćdziesiątych XIX wieku wyspa rozwijała się jako kompleks przemysłowy z zakładami utylizacji ryb i innymi gałęziami przemysłu, a także jako zróżnicowana etnicznie społeczność licząca do 1500 mieszkańców. Od połowy XIX wieku do 1934 r. na wyspie znajdowały się zakłady przemysłowe, które przetwarzały zwłoki martwych koni miejskich, na różnorodne produkty przemysłowe. Działalność ta doprowadziła do tego, że zachodni brzeg wyspy zyskał przydomek „Zatoka Martwego Konia”⁴⁹.

Po jakimś czasie Jan i Kornela Pruszkowie przeprowadzili się do stanu Pennsylvania. Tam w miejscowości Wilson w hrabstwie Northampton, w styczniu 1904 r. na świat przyszedł ich syn **Józef**. Nie wiadomo czy w USA urodziły się inne dzieci Jana i Kornelia, a także kiedy wrócili oni do Polski. Stało się to najpóźniej pod koniec 1906 r., bowiem w księdze zmarłych w parafii Burzyn zapisano, że **17 listopada 1906 r.** o godzinie dziesiątej wieczorem we wsi Rutkowskie **umarł Józef Prusko**, syn szlachcica, rolnika **Jana i Kornelii z Mocarskich mający 1 rok i 11 miesięcy urodzony w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej**. Zgon dziecka zgłoszono 18 listopada o godzinie 10 rano. Zgłaszającymi byli 46-letni Jakub Sulewski i 80-letni Stanisław Laskowski chłopci, rolnicy z Burzyna⁵⁰.

⁴⁸ Certificate of birth (świadcstwo urodzenia) nr 29731 – New York.

⁴⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Barren_Island,_Brooklyn

⁵⁰ APBOŁ parafia Burzyn. Akt zgonu nr 60/1906 Józefa Prusko.

Po powrocie Jana i Korneli Pruszków ze Stanów Zjednoczonych, w Polsce urodziło się jeszcze pięcioro ich dzieci. Czwórka z nich zmarła w przedziale wiekowym od 5 dni do 2 lat. Tylko córka **Helena** dożyła wieku 85 lat.

Dzieci Jana i Korneli Pruszków:

1. **Kazimierz Pruszeko** ur. 9 marca 1907 r. w Rutkowskich.⁵¹ Zmarł 7 lipca 1907 r.⁵² Żył zaledwie 17 tygodni.
2. **Helena Pruszeko** ur. 24 lipca 1908 r. w Rutkowskich.⁵³ Zmarła w 1993 r. w Łomży.⁵⁴
3. **Franciszka Pruszeko** ur. 10 grudnia 1910 r.⁵⁵ Zmarła 17 stycznia 1913 r. Żyła 2 lata.⁵⁶
4. **Jan Pruszeko** ur. 15 lipca 1912 r. w Rostkach.⁵⁷ Zmarł 25 lipca 1912 r. Żył 10 dni.
5. **Franciszek Bronisław** ur. 20 lutego 1921 r. Zmarł 24 lutego 1921 r. Żył 5 dni.⁵⁸

Siódmym dzieckiem w rodzinie Józefa i Katarzyny z Makowskich był trzeci brat Ludwika, **JÓZEF PRUSZKO** urodzony w **1873 r.** we wsi Rutkowskie⁵⁹.

Dnia 12 lutego 1900 r. 26-letni Józef Pruszeko, szeregowiec – rezerwista, właściciel małej posiadłości ożenił się z 23-letnią szlachcianką, panną **Franciszką Gacką**, córką Marcelego i Balbiny z Nienałtowskich, zamieszkałą w Wierciszewie, posiadającą małe gospodarstwo. Przed zawarciem związku małżeńskiego 1 lutego 1900 r. w Kancelarii Notarialnej Michała Korolca w Łomży spisano umowę przedślubną. Ślubu młodemu udzielił ks. Teofil Czarnowski, wikary kościoła w Wiznie⁶⁰.

21 listopada 1900 r. urodziła się córka Józefa i Franciszki, **Marianna Pruszeko**, niestety dziecko zmarło po trzech dniach 24 listopada 1900 r.⁶¹

Dnia 10 grudnia 1900 r. prawdopodobnie na skutek powikłań poporodowych zmarła również żona Józefa, **Franciszka Pruszeko z Gackich**⁶².

Po rocznej żałobie, dnia 27 stycznia 1902 r. Józef Pruszeko, ponownie zawarł związek małżeński z 22-letnią panną **Adelą Żelechowską**, właścicielką małej posiadłości, urodzoną i mieszkającą we wsi Kokoszki, córką Józefa i Ludwika z Wysockich, małżonków Żelechowskich. W sporządzonym akcie ślubu zaznaczono, że Józef jest szeregowcem – rezerwistą, właścicielem małej posiadłości urodzonym i mieszkającym we wsi Rutkowskie. Widać, że określenie stosunku

⁵¹ APBOŁ Akt urodzenia nr 34/1907Kazimierza Pruszeko.

⁵² APBOŁ Akt zgonu nr 41/1907Kazimierza Pruszeko.

⁵³ APBOŁ Akt urodzenia nr 65/1908. Heleny Pruszeko.

⁵⁴ USC w Łomży. Akt zgonu nr 93/1993. Heleny Pruszeko.

⁵⁵ APBOŁ parafia Burzyn. Akt urodzenia nr 113/1910 Franciszki Pruszeko.

⁵⁶ APBOŁ Akt zgonu nr 5/1913 Franciszki Pruszeko.

⁵⁷ APBOŁ Akt urodzenia Jana Pruszeko nr 52/1912.

⁵⁸ APBOŁ Akt zgonu Franciszka Bronisława nr 9/1921.

⁵⁹ Archiwum Parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 42/1873 Józefa Pruszeko.

⁶⁰ APBOŁ. Parafia Wizna. Akt ślubu nr 19/1900 Józefa Pruszeko z Franciszką Gacką.

⁶¹ APBOŁ. Parafia Burzyn Akt zgonu nr 52/1900 Marianny Pruszeko.

⁶² APBOŁ. Parafia Burzyn Akt zgonu nr 56/1900 Franciszki Pruszeko z Gackich.

do służby wojskowej miało znaczenie, jeśli zaznaczano ten fakt. Małżeństwo poprzedziły trzy zapowiedzi ogłoszone w kościołach parafialnych w Burzynie i Wiźnie oraz zawarcie umowy przedślubnej spisanej 10 stycznia 1902 r. w Kancelarii Notarialnej Michała Korolca w Łomży⁶³. W 1909 r. Józef posiadał gospodarstwo w Jaworkach. Tam zmarł 26 marca 1909 r. o godz. 9 rano przeżywszy zaledwie 36 lat. Jego zgon zgłosili dwaj gospodarze zamieszkali w Jaworkach Teofil i Bolesław Grabowscy. Józef pozostawił po sobie owdowiałą żonę Adelę z Żelechowskich, córkę Józefa i Ludwika z Wysockich⁶⁴.

Rok później, 29-letnia **Adela Prusko** ponownie wyszła za mąż za 24-letniego kawalera **Pawła Jankowskiego**, mieszkającego w Jaworkach przy matce Juliannie Jankowskiej z Piszczatowskich, wdowie po nieżyjącego Ignacym Jankowskim⁶⁵.

Ósmym dzieckiem z rodzeństwa Ludwika była ALEKSANDRA, córka Józefa i Katarzyny z Makowskich urodzona w 1875 r. ⁶⁶

Aleksandra zmarła 25 lutego 1889 r. w Rutkowskich. Żyła 6 miesięcy⁶⁷.

Dziewiątym dzieckiem w rodzinie Józefa i Katarzyny z Makowskich była KORNELA urodzona w 1877 r. ⁶⁸

Dnia 7 lutego 1898 r. **21-letnia Kornela poślubiła 31-letniego Ludwika Chodorowskiego**, syna Ludwika i Emilii z Biendziszewskich, małżonków Chodorowskich.

Dziesiątym i ostatnim dzieckiem w rodzinie Józefa i Katarzyny Pruszków był LUDWIK⁶⁹ - pradziadek P. Bożeny, urodzony w 1880 r.

Wyjazd Ludwika do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej

Ludwik dzieciństwo i młodość spędził w rodzinnej wsi Rutkowskie. Po osiągnięciu dorosłości, nie wiadomo, czy z własnych chęci, czy za namową rodziny, Ludwik podobnie jak jego brat Jan i wielu innych młodych mężczyzn wyjeżdżających z guberni łomżyńskiej za ocean, postanowił spróbować życia w Ameryce. Z założenia był to wyjazd zarobkowy, aby po powrocie za zarobione pieniądze nabyć jakieś gospodarstwo i powiększyć swój stan posiadania. W podróż za ocean wybrał się z 24 letnim Konstantym Borowski i 32 letnim Antonim Zalewski. Prawdopodobnie byli oni mieszkańcami wsi Rutkowskie lub okolic. Cała trójka wpisana została na listę pasażerską statku „Anchoria” należącego do parowcowej linii pocztowej Anchor Line

⁶³ APBOŁ. Parafia Wizna. Akt małżeństwa nr 15/1902 pomiędzy Józefem Pruską i Adelą Żelechowską.

⁶⁴ APBOŁ. Parafia Rutki. Akt zgonu nr 36/1909 Józefa Prusko.

⁶⁵ APBOŁ. Parafia Rutki-Kossaki. Akt małżeństwa nr 15/1910 Ignacego Jankowskiego Adeli Prusko.

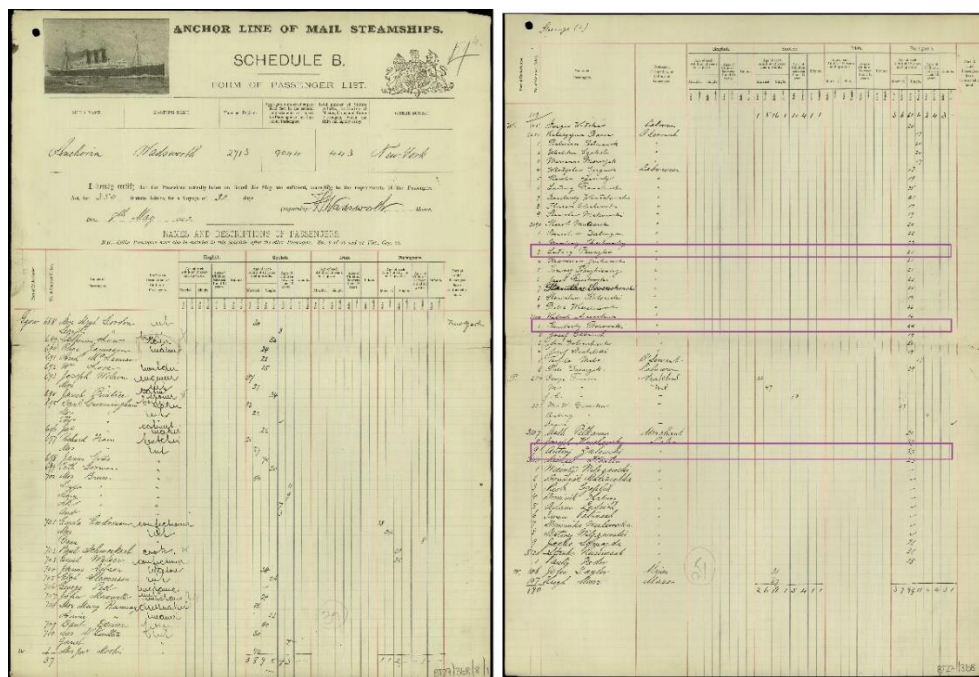
⁶⁶ Archiwum Parafialne w Burzynie Akt urodzenia nr 91/ 1875 Aleksandry Prusko.

⁶⁷ APBOŁ Parafia Burzyn Akt zgonu nr 24/1876 Aleksandry Prusko.

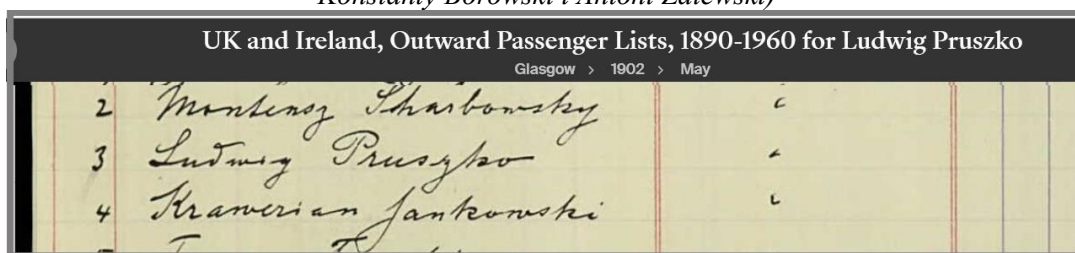
⁶⁸ Archiwum Parafialne w Burzynie. Rutkowskie, akt urodzenia nr 39/1877 – Kornelia Prusko.

⁶⁹ Archiwum Parafialne w Burzynie. Akt urodzenia nr 69/ 1880 Ludwik Prusko.

obsługującej trasę pomiędzy Glasgow w Szkocji a Nowym Jorkiem, który pod dowództwem kapitana Wadsworth miał wyruszyć w rejs 8 maja 1902 r.

Arkusz listy pasażerskiej statku „Anchoria” (w fioletowych ramkach nazwiska: Ludwik Prusko, Konstanty Borowski i Antoni Zalewski)

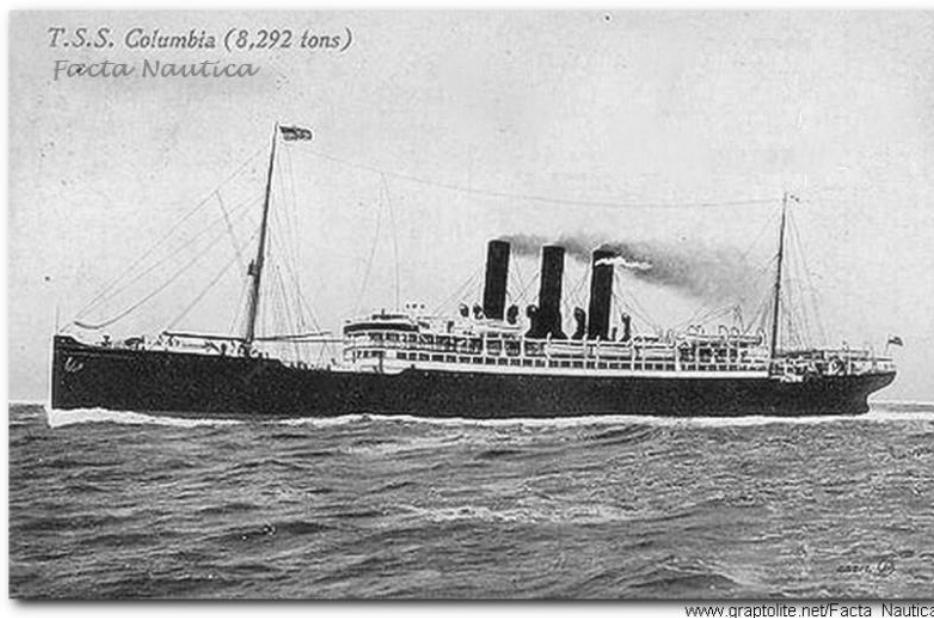

Wycinek listy pasażerskiej. Poz. nr 3 – Ludwik Prusko⁷⁰

Nie wiadomo, z jakiego powodu, ale Ludwik Prusko i jego dwaj towarzysze nie wypłynęli do Ameryki 8 maja 1902 r. Może stało się tak na skutek niedotarcia na czas do portu w Glasgow w Szkocji.

Nie przekreśliło to jednak ich planów wyjazdowych, ponieważ dnia **17 maja 1902 r.** w porcie w **Glasgow w Szkocji**, 21-letni Ludwik i jego dwaj towarzysze zaokrętowani zostali na parowcu **S.S. „Columbia”** należącym również do szkockiej firmy żeglugowo-handlowej Anchor Line założonej w 1855 r. Był to dziewiczy rejs statku na trasie Glasgow – New York z zawinięciem po drodze do portu Merville w Irlandii. Statek zbudowano w stoczni D. & W. Henderson w Glasgow na zamówienie szkockiego towarzystwa żeglugowego Anchor Line, a ceremonia wodowania odbyła się zaledwie trzy miesiące wcześniej 22 lutego 1902 r.

⁷⁰ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/48573978:2997?tid=&pid=&queryId=1ccc869f-e51f-4769-a879-c16e624d88da&_phsrc=eqZ5767&_phstart=successSource

Transatlantyk S.S. „Columbia” na starej pocztówce⁷¹

SS „Columbia” miał 148,08 m długości i 17,20 m szerokości, rozwijał prędkość 16 węzłów dzięki turbinom parowym obracającym dwie śruby napędowe. Zabierał 345 pasażerów I klasy, 218 II klasy oraz 740 – III klasy.

Ludwik Pruszko wpisany został jako pasażer statku na arkuszu „C” listy zawierającej nazwiska wszystkich podróżnych.

Ludwik Pruszko,

Lista „C” poz. 9

Wiek:

lat 21,

Adres docelowy w USA:

2501 West 2nd Street, **Chester**, Pensylwania,

Osoba w USA do której jechał:

Jan Pruszko – brat

Osoba towarzysząca w podróży:

24-letni **Konstanty Borowski** (szwagier) – udawał się pod

ten sam adres.

Razem z Ludwikiem Pruszką i Konstantym Borowskim podróżował jeszcze Antoni Zalewski. Wszyscy trzej jako ostatnie miejsce zamieszkania wpisani mieli miasto Łomża. Chodziło jednak nie tyle konkretną nazwę miejscowości co o region.

⁷¹ <https://www.graptolite.net/vessel/Columbia.html>

Budynek stacji emigracyjnej na Ellis Island

Sala rejestrowa na Ellis Island⁷³

Dziś ogromne, łukowate okna i otwarte przestrzenie Registry Room [Sala Rejestracyjna] wywołują poczucie majestatu. Codziennie salę tę odwiedzają setki turystów przyprawiających tu na małych promach z nabrzeża Manhattanu. Sto dwadzieścia lat temu było to miejsce głośnie, zagmatwane i napawające imigrantów lękiem. Przez ponad trzy dekady (1892–1924) sala ta prawie każdego dnia zapełniała się nowo przybyłymi, czekającymi na kontrolę i rejestrację przeprowadzaną przez inspektorów służby imigracyjnej. Dla imigrantów ta wielka sala była uosobieniem Ellis Island, którą większość z nich określała jako „bramę do raju”. To tutaj imigranci

⁷³ Fotografia ze zbiorów Muzeum Imigracji na Ellis Island w Nowym Jorku. Fotokopia wykonana 18 października 2023 r.

przechodzili badania lekarskie i prawne. Tutaj napotkali na złożone wymogi prawa imigracyjnego i amerykańskiej biurokracji. Tu stawali oko w oko z urzędnikami, którzy mogli udzielić lub odmówić pozwolenia na wylądowanie w Stanach Zjednoczonych. Wyspa Ellis przez wiele lat była wyspą nadziei i łez.

Registry Room współcześnie (18 października 2023 r.) Foto: Tadeusz Trepanowski

Podczas odprawy paszportowo-bagażowej na Ellis Island, która odbywała się 26 maja 1902 r. o godz. 11:30 Ludwik Pruszko i Konstanty Borowski zostali zatrzymani przez inspektorów imigracyjnych. Przyczyną zatrzymania był brak biletów na dalszą podróż do miasta Chester w Pensylwanii i trzeba było załatwić formalności związane z telegraficznym przesłaniem pieniędzy przez Jana Pruszkę do którego się udawali. Zatrzymanych imigrantów rejestrowano na oddzielnych listach. Ludwik Pruszko i Konstanty Borowski odprawiani byli jako jedni z pierwszych pasażerów, ponieważ na liście zatrzymanych wpisano ich pod nr. 3 i 4. Podczas pobytu na wyspie wydano im 2 śniadania, 3 obiady i 2 kolacje. 28 maja 1902 r. o godzinie 13:40 zostali zwolnieni i mogli ruszyć w dalszą drogę do Chester w stanie Pennsylvania.

Lista cudzoziemców zatrzymanych na Ellis Island 26 maja 1902 r.

RECORD OF DETAINED ALIEN PASSENGERS
S. S. Columbia, from Glasgow, arrived May 26, 1902, at 11:30 A.M.

No.	NAME	MANIFEST		CAUSE OF DETENTION	DISPOSITION	DISCHARGED			MEALS	
		Class	Port of Origin			By	Date	Time	Breakfast	Dinner
1	Katharine Brennan	Cabin	1	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
2	Wm. Crawford	C	18	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
3	Charles Crawford	C	7	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
4	Barnesley Connelly	C	10	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
5	Anderson Clef	C	27	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
6	Anderson Clef	C	26	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
7	Casey Cook	C	1	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
8	Galigan Cleary	C	7	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
9	Langman Mary Ann	C	8	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
10	Conrad De Pinsky	C	14	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
11	John De Carlton	C	14	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
12	Esther Dea	C	12	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
13	Bernice Dea	C	12	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
14	Kennedy Margaret	C	1	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
15	Ballou David	C	12	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
16	Edwin Adams	C	27	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
17	Wald Berg	C	19	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
18	Wendell Anna	C	20	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
19	Bluffy Anne	C	4	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
20	Carroll Logge	C	22	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
21	Carroll John	C	16	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
22	McCadden Henry	C	22	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
23	Josel Benjamin	C	7	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
24	Rajala Ida	C	17	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
25	Justafen Emma	C	20	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
26	Peterson Eugenia	C	17	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
27	Barnes Josef	C	20	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
28	Carroll John	C	14	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
29	Palmer John	C	14	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1
30	Anderson Clef	C	25	Irish	Dr. Fish, Bureau, 7, 1/2, 1/2	By	1/27	2:05	1	1

Arkusz listy zatrzymanych pasażerów statku S.S. „Columbia” w dniu 26 maja 1902 r. o godz. 11:30⁷⁴.

Zindeksowane dane emigranta

660

Family name PRUSZKO		Given name LUDWIG		Age 21		Sex M		Profession Tobacco	
Place of birth (town, county, etc.)		Nationality Polish		Last permanent residence (town, county, etc.)		Country of origin Russian		Name and address of nearest relative or friend in country whence alien came	
Ever in U.S.A. From		To		Where		Passage paid by		Remarks	
No		No		No		self		No	
Signature and name and address of relative or friend to join there Charles Prusko, 2501 W. 2nd St., Chester, Pa.									
Money above		Ever arrested and deported or excluded from admission		Reason for return		No		No	
Height		Complexion		Hair		Eyes		Morphological marks	
No		No		No		No		No	
Name of ship and date of landing and name of consular agent N.Y. 5/26/1902 S.S. Columbia									

Karta przekroczenia granicy

Jan Prusko, do którego się udawali mieszkał w Chester pod adresem 2501 West 2nd Street. To najstarsze miasto w Pensylwanii założone zostało przez szwedzkich osadników na obszarze pierwotnie należącym do Indian z plemienia Okehockingów. Początkowo osadę, nazwano „Finlandią”, a następnie „Upland” od szwedzkiej prowincji Uppland. W celu obrony osady szwedzcy osadnicy zbudowali w 1641 r. Fort Mecoponacka. Cztery lata później założono tam plantację tytoniu. W 1681 roku William Penn nabył osadę kolonialną jako bezpieczną przystań dla kwaków. Rok później przybył tam na statku „Welcome” i przemianował osadę na Chester, na część miasta w Anglii.

⁷⁴ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/4030553716:7488?tid=&pid=&queryId=78e0a09e-0670-481c-b92d-37929f9bd719&_phsrc=eqZ1602&_phstart=successSource

Przez pierwsze dwieście lat swojej historii Chester było zamożną społecznością i prężnie rozwijającym się ośrodkiem biznesowym, którego przemysł skupiał się na maszynach, produkcji metali, lokomotywach, przemyśle stoczniovym i tekstyliach. Do połowy XIX wieku wzdłuż Chester Creek zbudowano wiele fabryk i zakładów tekstylnych. W stoczni Roach zbudowano pierwsze stalowe okręty Marynarki Wojennej Stanów Zjednoczonych. Firma Chester Pipe and Tube Company zajmowała się produkcją rur żelaznych i rur kotłowych. Silny przemysł, w połączeniu z bliskością rzeki Delaware i głównych linii kolejowych, umożliwiających transport statkami i koleją surowców oraz wyrobów gotowych generował miejsca pracy i napędzał stały wzrost liczby ludności.

Powrót Ludwika do Polski

Po około lub ponad 2-letnim pobycie za oceanem, pod koniec 1904 r. lub najpóźniej na początku 1905 r. Ludwik Pruszko wrócił z Ameryki w swoje rodzinne strony. Oprócz przywiezionych dolarów miał za sobą przeżyte 24 lata, więc pora była rozejrzeć się za żoną. W tamtych czasach kojarzeniem małżeństw zajmowali się swatowie lub swatki znający w okolicach panny i kawalerów sposobiących się do żeniaczki lub wyjścia za mąż. Prawdopodobnie w ten sposób Ludwik poznał 39-letnią, starszą od niego o 14 lat, wdowę **Władysławę Strękowską z Maleszewskich**, urodzoną w 1866 r. w Rutkach-Kossakach, córkę Józefa i Anieli Dzwonkowskiej, małżonków Maleszewskich, zamieszkałą w Strękowej Górze w parafii Zawady.⁷⁵ Ślub odbył się **szóstego marca 1905 r.** w kościele parafialnym w Zawadach⁷⁶. Zanim Władysława została żoną Ludwika miała za sobą pasmo ciężkich życiowych przeżyć.

Pierwsze małżeństwo zawarła w wieku 23 lat w 1889 r. Mężem jej został **Ludwik Strękowski** syn Walentego i Julianny, małżonków Strękowskich,⁷⁷ zamieszkały w Strękowej Górze, parafia Zawady. Pierwszy ich syn **Jan** urodził się dnia 27 grudnia 1890 r.⁷⁸ Dnia 13 września 1893 r. na świat przyszło ich kolejne dziecko **Bronisław**.⁷⁹ Trzy lata później 17 maja 1896 r. urodziła się **Michalina**.⁸⁰

Od 1894 r. dla Władysławy i jej męża zaczęło się pasmo nieszczęść. Zaczęły umierać ich dzieci.

⁷⁵ Archiwum Diecezjalne w Łomży. Par. Rutki-Kossaki. Akt ur. nr 41/186, Władysława Maleszewska c. Józefa i Anieli Dzwonkowskiej.

⁷⁶ APBOŁ. Parafia Zawady. Akt małżeństwa nr 10/1905, Ludwik Pruszko s. Józefa i Katarzyna z Makowskich z Władysławą Strękowską, c. Józefa i Anieli Dzwonkowskiej.

⁷⁷ Archiwum Diecezjalne w Łomży. Parafia Zawady Akt małżeństwa nr 36/1889, Ludwik Strękowski, syn Walentego i Julianny z Władysławą Maleszewską córką Józefa i Anieli Dzwonkowskiej.

⁷⁸ APBOŁ. Parafia Zawady. Akt Urodzenia nr 156/1890r. Jana Strękowskiego Strękowa Góra.

⁷⁹ APBOŁ. Akt urodzenia nr 104/ 1893.

⁸⁰ Archiwum Parafialne w Zawadach. Akt urodzenia nr 66/1896 Michaliny Strękowskiej. Konopki Klimki.

Zgony dzieci Władysławy i Ludwika małżonków Strękowskich:

21 sierpnia 1894 zmarł syn **Jan** mający 2 lata i sześć miesięcy⁸¹.

1maja 1899 r. zmarł **Bronisław** mający 5 lat i pięć miesięcy⁸².

27 maja 1899 r., niecały miesiąc później umarł dwumiesięczny **Marcel**⁸³.

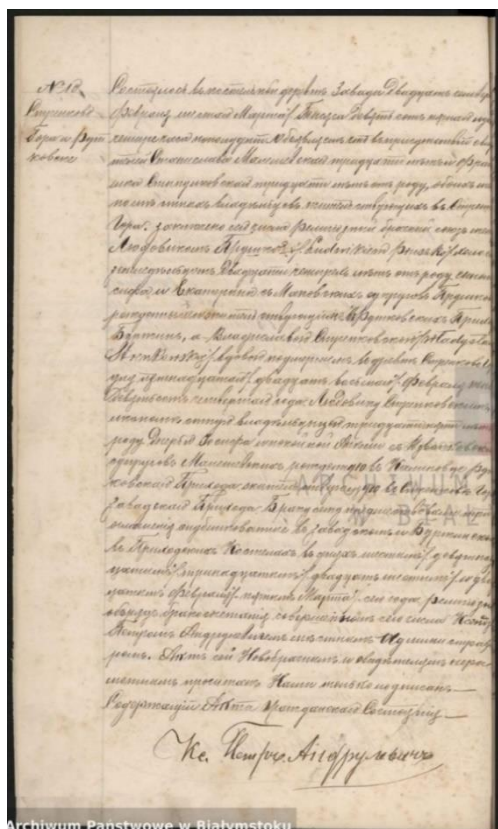
15 stycznia 1904 r. o godzinie 5 rano zmarła 10-miesięczna **Zofia**⁸⁴.

Przeżyły tylko dwie córki **Eleonora** i **Michalina**, która w 1927 r. w wieku 31-lat poślubiła **Bolesława Klimaszewskiego** syna Franciszka i Leokadii z Wądołowskich, małżonków Klimaszewskich.⁸⁵ Michalina mieszkała wówczas we wsi Konopki Klimki, parafia Zawady.

Półtora miesiąca po śmierci 10-miesięcznej Zofii, **28 lutego 1904 r.** o godzinie piątej rano we wsi Strękowa Góra umarł mąż Władysławy, 37-letni **Ludwik Strękowski** syn Walentego i Julianny, urodzony i zamieszkały, w Strękowej Górze. Zgon zgłosił 62-letni Józef Maleszewski⁸⁶.

Rok po śmierci Ludwika Strękowskiego, dnia **6 marca 1905 r. Władysława Strękowska i Ludwik Pruszko zawarli związek małżeński.** Ślub odbył się w kościele w Zawadach. Treść aktu małżeństwa spisana została w języku rosyjskim.

Akt małżeństwa Ludwika Pruszko z Władysławą Strękowską z Maleszewskich

Archiwum Państwowe w Białymstoku

Tłumaczenie aktu na język polski – Tadeusz Trepanowski.

Nr 10/1905

Strękowa Góra/ Rutkowskie

Działo się we wsi kościelnej Zawady dwudziestego czwartego lutego/: **szóstego marca tysiąc dziewięćset piątego roku** o godzinie czwartej po południu. Oświadczamy, że w obecności świadków Stanisława Maleszewskiego lat trzydzieści pięć i Franciszka Stypułkowskiego lat trzydzieści mającego obu szlachciców zagrodowych (właścicieli małych majątków) mieszkających w Strękowej Górze, zawarte zostało w dniu dzisiejszym religijne małżeństwo pomiędzy **Ludwikiem Pruszko**, kawalerem, rolnikiem, dwadzieścia cztery lata mającym, synem Józefa i Katarzyny z Makowskich, małżonków Pruszko, urodzonym i zamieszkałym

⁸¹ APBOŁ. Akt zgonu nr 105/1894.

⁸² APBOŁ. Akt zgonu nr 39/1899.

⁸³ APBOŁ. Akt zgonu nr 46/1899.

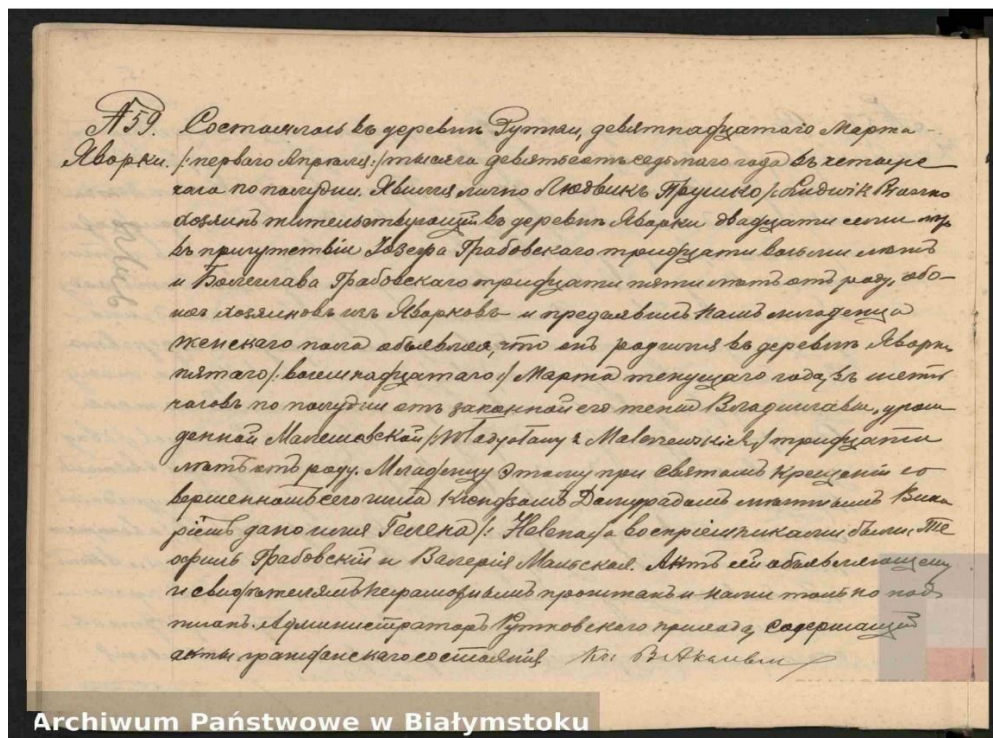
⁸⁴ APBOŁ. Akt zgonu nr 8/1904.

⁸⁵ APBOŁ. Akt małżeństwa nr 10/1927.

⁸⁶ APBOŁ. Parafia Zawady Akt zgonu nr 28/1904.

w Rutkowskich, parafii Burzyn, a **Władysławą Strękowską**, wdową po zmarłym we wsi Strękowa Góra, dnia piętnastego/: dwudziestego ósmego lutego tysiąc dziewięćset czwartego roku Ludwiku Strękowskim, ... trzydzieści pięć lat, **córką Józefa** i nieżyjącej Anieli z Dzwonkowskich, małżonków Maleszewskich, urodzoną w Kalinówce, parafia Rutki, mieszkającą w Strękowej Górze, parafii Zawady. Małżeństwo poprzedziły trzy zapowiedzi⁸⁷.

Dnia 18 marca 1907 r. na świat przyszła Helena, córka Ludwika i Władysławy, małżonków Pruszków.

Akt urodzenia Heleny Pruszko, córki Ludwika i Władysławy z Maleszewskich⁸⁸

Tłumaczenie aktu z języka rosyjskiego: Tadeusz Trepanowski

Nr 59. Jaworki

Działo się we wsi Rutki dziewiętnastego marca/: pierwszego kwietnia tysiąc dziewięćset siódmego roku o godzinie czwartej po południu. Stawił się osobiście **Ludwik Pruszko**, gospodarz mieszkający we wsi Jaworki, dwadzieścia siedem lat mający, w obecności Józefa Grabowskiego trzydzieści osiem lat i Bolesława Grabowskiego trzydzieści pięć lat mających, obu gospodarzy z Jaworek i okazał nam dziecię płci żeńskiej, oświadczając, że urodziło się ono w e wsi Jaworki piątego/: **osiemnastego marca bieżącego roku** o godzinie szóstej po południu od jego prawowitej małżonki, **Władysławy z Maleszewskich, trzydzieści lat mającej**. Dziecięciu temu na chrzcie świętym odbytym w dniu dzisiejszym

⁸⁷ APBOŁ. Akt małżeństwa nr 10/1905 Ludwika Pruszki i Władysławy Strękowskiej.

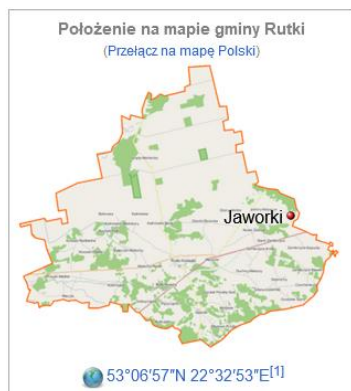
⁸⁸ APBOŁ. Akt urodzenia nr 59/1907.

przez księdza ... Miejscowego wikarego dano imię **Helena**, a rodzicami chrzestnymi jego byli Teofil Grabowski i Waleria Makowska. Akt ten stawiającemu i świadkom niepiśmiennym przeczytano i przez nas tylko podpisano.

Administrator parafii Rutki, utrzymujący akta stanu cywilnego.

Ks. podpis nieczytelny.

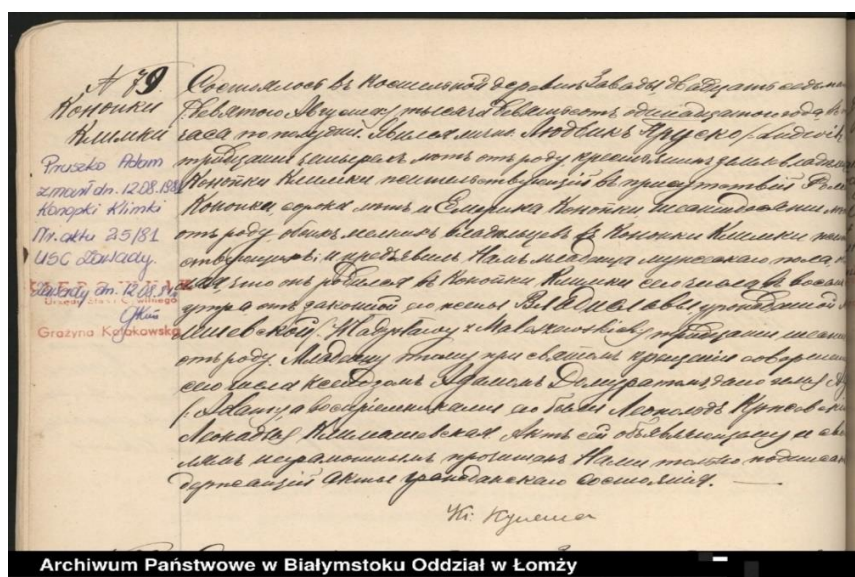
W akcie urodzenia Heleny zapisano, że jej matka Władysława miała 30 lat. Natomiast faktycznie, według aktu urodzenia miała 41 lat, a Ludwik 27.

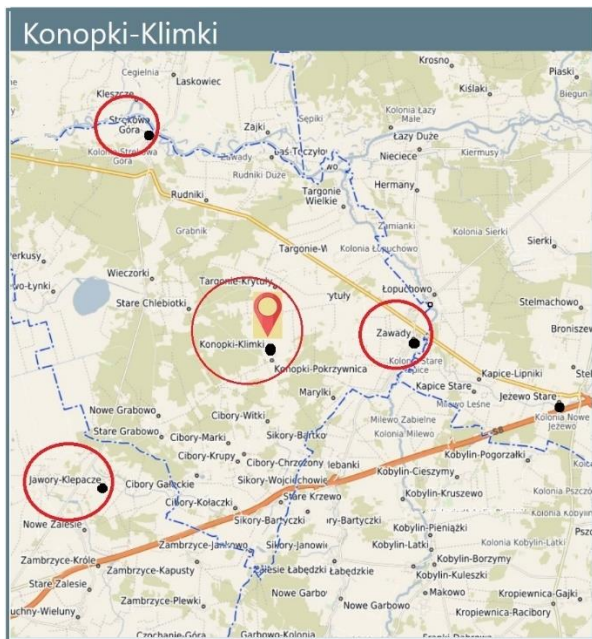
Jaworki, to część wsi Jawory-Klepacze położona w Polsce, w województwie podlaskim, w powiecie zambrowskim, w gminie Rutki. W latach 1921–1939 wieś leżała w województwie białostockim, w powiecie łomżyńskim, w gminie Chlebotki a następnie w gminie Rutki. Według Powszechnego Spisu Ludności z 1921 roku wieś zamieszkiwało 31 osób w 5 budynkach mieszkalnych. Miejscowość należała do parafii rzymskokatolickiej w Rutkach. Podlegała pod Sąd Grodzki i Okręgowy w Łomży; urząd pocztowy mieścił się w miejscowości Rutki-Kosaki.

W wyniku napaści ZSRR na Polskę we wrześniu 1939 miejscowość znalazła się pod okupacją sowiecką. Od czerwca 1941 roku pod okupacją niemiecką. Od 22 lipca 1941 r. do wyzwolenia włączona w skład okręgu białostockiego III Rzeszy. W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa łomżyńskiego.

Po pewnym czasie Ludwik i Władysława zamieszkali we wsi Konopki Klimki. Tam dnia **9 sierpnia 1911 r.** przyszedł na świat ich syn **Adam Prusko**.

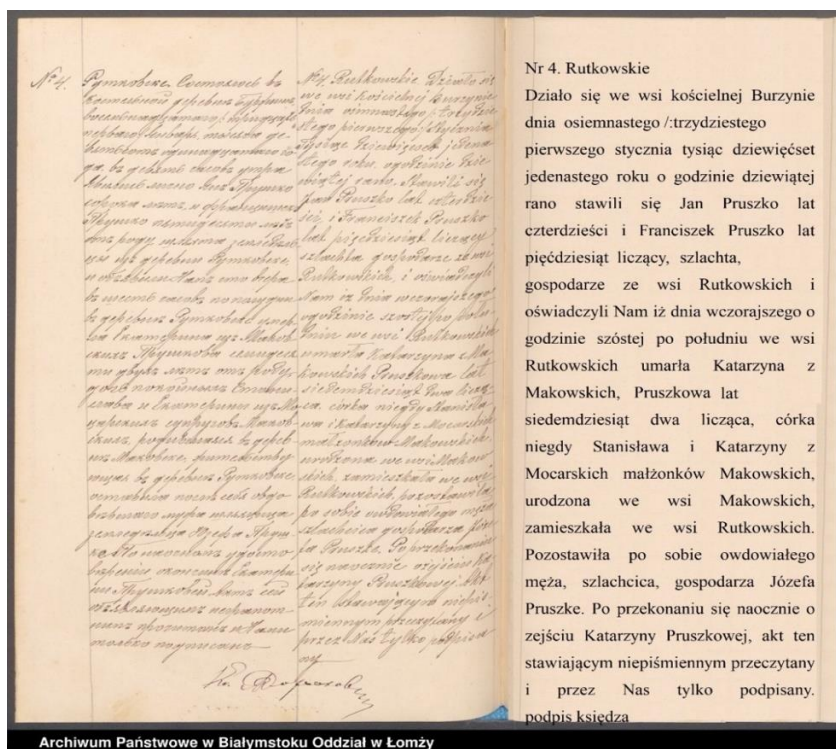

Adam Pruszko, syn Ludwika i Władysławy przeżył 70 lat, umarł w 1981 r. w Konopkach Klimkach.

Konopki-Klimki – wieś szlachecka położona była w drugiej połowie XVI wieku w powiecie zambrowskim ziemi łomżyńskiej. W latach 1921–1939 wieś leżała w województwie białostockim, w powiecie łomżyńskim, w gminie Chlebiotki. Według Powszechnego Spisu Ludności z 1921 roku wieś zamieszkiwało 85 osób w 16 budynkach mieszkalnych. Obecnie położona jest w województwie podlaskim, w powiecie białostockim, w gminie Zawady.

Dnia 30 stycznia 1911 r. we wsi Rutkowskie zmarła matka Ludwika, Katarzyna Pruszko z Makowskich. Zgon zgłosili dwaj synowie Jan i Franciszek Pruszko.

*Akt zgonu Katarzyny Pruszko, matki Ludwika*⁹⁰

⁸⁹ APBOŁ. Akt urodzenia nr 79/191. Adam Pruszko.

⁹⁰ APBOŁ Rutkowskie, parafia Burzyn. Akt zgonu nr 4/1911 Katarzyny Pruszko

Niespełna 2 lata później, 18 listopada 1912 r., owdowiały, 77-letni Józef, ojciec Ludwika poślubił 68-letnią Karolinę Orłowską z Rutkowskich, córkę nieżyjących Andrzeja i Marianny z Maszczyków, wdowę po Stanisławie Orłowskim, zmarłym we wsi Rutkowskie dnia 2 października 1908 r.

Drugi wyjazd Ludwika do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej

Po ośmiu latach małżeństwa z Władysławą, 33-letni Ludwik Pruszko ponownie wyjechał za ocean. Władysława miała wtedy 47 lat, ich córka Helena 6 lat, a syn Adam 4 lata.

7 czerwca 1913 r. w niemieckim porcie w Bremen, Ludwik Pruszko został zaokrętowany na parowcu „Sierra Nevada” gotowym do odbycia rejsu przez Atlantyk do amerykańskiego portu w Nowego Jorku.

S.S. „Sierra Nevada”⁹¹

Statek „Sierra Nevada” zbudowano w niemieckiej stoczni Vulcan-Werke A.G. w Szczecinie dla północnoniemieckiej firmy transportowej Lloyd. Posiadał wymiary: 439 x 56 stóp. (133.80 m x 16.15 m), a jego tonaż wynosił 8235. Wyposażony był w potrójno rozprężne silniki i podwójną śrubę co pozwalało na rozwijanie prędkości 13 ½ węzła. Zamontowane dodatkowo dwa maszty umożliwiały ożaglowanie statku w razie potrzeby. Statek posiadał jeden komin. Załoga liczyła 170 osób. Parowiec posiadał możliwość zakwaterowania dla 120 pasażerów w I klasie, 80 w III klasie

⁹¹ <https://www.shipsnostalgia.com/media/ss-sierra-nevada.26638/>

i 1450 pasażerów w tzw. pomieszczeniach steerage przez które przechodziły urządzenia sterowe i na pokładzie.

Po 14 dniach morskiej podróży 20 czerwca 1913 r statek dopłynął do portu w Nowym Jorku.

Ludwik Pruszek został wpisany na liście pasażerskiej w poz. nr 12.

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES

ALL ALIENS, in whatever class they travel, MUST be fully listed and the master or commanding officer of each vessel carrying such passengers

Sierra Nevada from Bremen June 20 1913

No. on List	Family Name	Given Name	Yrs. Res.	Age	Sex	Color of Hair	Color of Eyes	Height	Weight	Build	Complexion	Markings	Religion	Profession	Place of Birth	Country	City or Town
1	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
2	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
3	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
4	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
5	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
6	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
7	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
8	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
9	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
10	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
11	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
12	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
13	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
14	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
15	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
16	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
17	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
18	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
19	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
20	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
21	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
22	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
23	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
24	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
25	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
26	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
27	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
28	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
29	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw
30	Aljniczak	Janusz	19	44	M	brn	brn	5 6	140	slender	fair				Russia	Polish	Warsaw

Lista pasażerów statku SS Sierra Nevada (pierwsza strona) Pozycja na liście nr 12)⁹²

STATES IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL

most open arrival date filed to the immigration office. This (white) sheet is for the listing of STEERAGE PASSENGERS ONLY.

Arriving at Port of New York June 20 1913

No. on List	First Destination	By what means	By what means	Whether ever listed in the United States, and if so, when and where	Whether during the last 5 years or longer, and if so, when and where	Height	Weight	Build	Complexion	Markings	Religion	Profession	Place of Birth
1	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
2	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
3	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
4	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
5	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
6	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
7	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
8	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
9	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
10	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
11	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
12	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
13	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
14	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
15	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
16	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
17	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
18	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
19	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
20	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
21	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
22	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
23	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
24	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
25	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
26	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
27	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
28	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
29	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia
30	Włocławek	by ship	by ship			5 6	140	slender	fair				Russia

Lista pasażerów statku SS Sierra Nevada (druga strona) Pozycja na liście nr 12)⁹³

⁹² https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/1029220216:7488?tid=&pid=&queryId=80101a1d-ab5a-4972-a8f3-1dd859cf94c&_phsrc=eqZ1545&_phstart=successSource

⁹³ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/1029220216:7488?tid=&pid=&queryId=80101a1d-ab5a-4972-a8f3-1dd859cf94c&_phsrc=eqZ1545&_phstart=successSource

9. Ludwik Prusko - New York U.S. Arriving Passenger (2).jpg

11	Nadzieja	Udacz	B. W. H.	a	a	a	a	a	a	a	a	Konopki
12	Prusko	Ludwik	32	N	H	a	a	a	a	a	a	Konopki
13	Podlias	Kruspki	M	a	S	a	a	a	a	a	a	Konopki

Wycinek listy pasażerskiej statku Sierra Nevada. W poz. 12, wpisano: 32-letni Ludwik Prusko, Konopki

Zapisy w poszczególnych kolumnach listy pasażerskiej:

Name	Nazwisko	Ludwik Prusko	Ludwik Prusko	Uwagi
Gender	Płeć	Male	Męska	
Nationality	Narodowość	Polish	polska	
Marital Status	Stan cywilny	Married	Żonaty	
Age	Wiek	32	32 lata	
Birth Date	Data urodz.	abt 1881	Okolo	
Birth Place	Miejsce urodz.	Russia	Polska pod zaborem ros.	
Other Birth Place	Inne miejsce	Ruthowsha	Rutkowskie	
Last Known Residence	Ostatnie miejsce pobytu	Kruspki M, Russia	Konopki Klimki	
Departure Port	Port wylotowy	Bremen	Bremen	
Arrival Date	Data przybycia	21 Jun. 1913	21 czerwca 1913 r.	
Arrival Port	Port przybycia	New York, USA	New York, USA	
Residence Place	Miejsce zamieszkania	Russia	Zabór rosyjski	
Final Destination	Miejsce docelowe	Chicago, Illinois	Chicago, Illinois	
Height	Wzrost	5 Feet, 4 Inches	163 cm	
Hair Color	Kolor włosów	Blonde	Błąd	
Eye Color	Kolor oczu	Brown	Brązowe	
Complexion	Cera	Fair	Jasna	
Money in Possession	Posiadana gotówka	25	25 \$	
Person in Old Country	Osoba w starym kraju	H. Pruezko	Prusko Władysława	
Person in Old Country Relationship	Relacja	Wife	żona	
Person in Old Country Residence	Miejsce zam. Osoby w starym kraju	Hanapki MI Laurza Russia	Konopki, Łomża	
Person in US	Osoba w USA	Pan Prurzko 1737 Blucher Str., Chicago	Jan Prusko 1737 Blucke str., Chicago	

Person in US Relationship	Relacja	Brother	Brat
Spouse	Małżonek	<u>H. Pruezko</u>	W. Pruszko
Sibling	Rodzeństwo	<u>Pan Prurzko</u>	Jan Pruszko
Ship Name	Nazwa statku	Sierra Nevada	Sierra Nevada

Należy zwrócić uwagę, w jaki sposób na jednym dokumencie zapisane zostało nazwisko **Pruszko**: *Prûszko; H. Pruezko* (powinno być *W. Pruszko*); *Pan Prurzko* (powinno być *Jan Pruszko*)

Nazwy miejscowości: Rudkowskie zapisano: *Ruthowsha*; Konopki Klimki – *Kruspki M.*; *Hanapki M.*; Łomża – *Laurza* .

Z informacji zapisanych w poszczególnych kolumnach listy pasażerskiej statku „Sierra Nevada” dowiadujemy się, że wpisany na liście w pozycji nr 12 pasażer **Ludwik Pruszko** był 32-letnim blondynem o jasnej karnacji i brązowych oczach, wzrostu 163 cm., narodowości polskiej, urodzonym około 1881 r. we wsi Rutkowskie w Rosji (Polska pod zaborem). Ostatnie miejsce zamieszkania to wieś Konopki Klimaki. Był żonaty. W kraju, z którego wyjechał, w miejscowości Konopki Klimaki pozostała żona W. Pruszko. Wypłynął z portu w Bremen w Niemczech dnia 7 czerwca 1913 r. Posiadał przy sobie gotówkę w kwocie 25 \$. Do portu w Nowym Jorku przybył 21 czerwca 1913 r. Docelowo udawał się do Chicago do brata Jana Pruszko zamieszkałego pod adresem 1737 Blucher Street. Z informacji tej wynika, że jego brat Jan, po raz drugi wyjechał do USA. Krańcową datę jego wyjazdu z Polski określa moment przyjścia na świat syna Jana, który urodził się 15 lipca 1912 r. Przyjmując, że dziecko urodziło się po dziewięciu miesiącach ciąży, Jan musiał być w Polsce jeszcze w listopadzie 1911 r. Do USA wyjechał więc w grudniu 1911 r. lub w 1912 r.

Ulica Blucher, na której mieszkał brat Ludwika, obecnie chyba już nieistniejąca, znajdowała się w dzisiejszej dzielnicy West Town. W 1913 r. obszar ten byłby częścią większej społeczności West Side w Chicago. Dziś obejmuje kilka mniejszych dzielnic, m.in. Ukrainian Village, Noble Square, and Wicker Park. West Town położone na północny zachód od centrum Chicago to miejsce tętniące życiem, z historyczną architekturą i zamieszkałe przez zróżnicowaną populację.

W 1913 roku Chicago posiadało rozbudowany system transportu publicznego, obejmujący tramwaje i pociągi naziemne. Przystanki dla tych środków transportu byłyby dostępne w odległości krótkiego spaceru od Blucher Street, co ułatwiło podróżowanie po całym mieście.

Chicago rok 1913. Widok na północną część ulicy Clark⁹⁴.

Powrót do Polski Jana Pruszki (brata Ludwika)

Nazwisko Jana Pruszki odnalazłem na liście pasażerskiej statku SS „Rijndam”, który w maju 1914 r. płynął do Europy. Działo się to dwa lata przed śmiercią żony Ludwika więc wyjazd Jana nie pokrywa się z przytoczoną we wstępie rodzinną historią. Mogło być po prostu tak, że po niespełna rocznym pobycie Ludwika w Stanach Zjednoczonych pomiędzy braćmi doszło do rozmów na temat powrotu. Jan postanowił wrócić do Polski, a Ludwik uznał, że dobrze by było jeszcze zarobić i odłożyć trochę pieniędzy. Jak każdy z imigrantów miał jakiś cel, który chciał zrealizować i jak każdy przeżywał te same dylematy, zostać czy wrócić, a jeśli wrócić, to kiedy? W głowie różne myśli...: tego szkoda, tego żal. W końcu zdecydował, że zostaje. Czy była to dobra decyzja? Tylko on mógł to ocenić po latach.

Jego brat Jan, dnia 29 maja 1914 r. znalazł się na pokładzie liniowca oceanicznego należącego do przedsiębiorstwa żeglugowego Holland America Line, SS „Rijndam”, który opuścił port w Nowym Jorku i przyjął kurs kierując się w stronę Europy. Portem macierzystym był Rotterdam w Holandii skąd później linią kolejową Jan dotarł do prusko – rosyjskiego przejścia granicznego w Prostkach koło Grajewa. Miejsce przekroczenia granicy jest znane dzięki zapisowi na liście określającemu miejsce docelowego przybycia.

⁹⁴ <https://chicagology.com/skyscrapers/nightinchicago1913/>

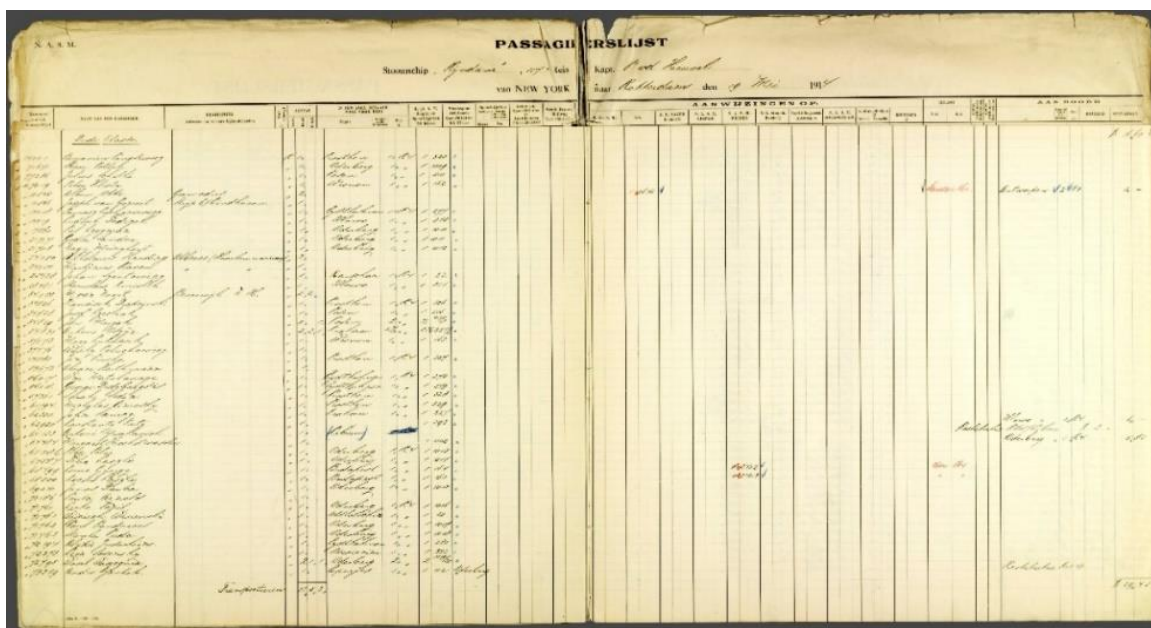
Jan Prusko

in the Rotterdam, Netherlands, Passenger Lists of the Holland-America Line, 1900-1969

Name	Jan Prusko
Departure Date	29 mei 1914 (29 May 1914)
Departure Place	New York
Departure Ship	Rijndam (Noord-Amerika - Europa)
Arrival Place	Prostken
Source Code	318-04.1391
Source Description	Passagiersregisters, Lijn New York-Rotterdam: 1914, 2e Kwartaal, 12 Mei-16 Juni, 12-05-1914 T/M 1...

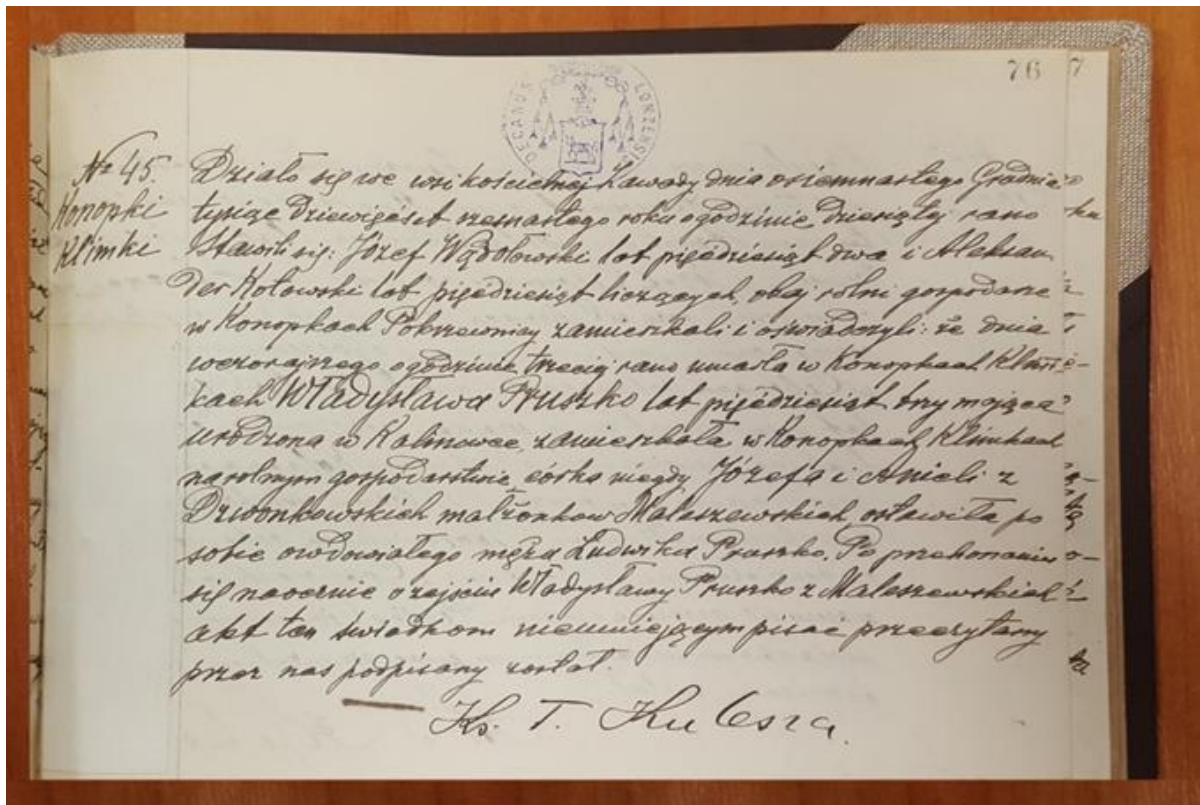
Support Centre Blog About Us Site Map Gift Memberships
 © 2006-2024 Ancestry - Privacy - Cookies - Terms and Conditions - Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company

Lista pasażerska statku Rijndam płynącego z New York-u do Rotterdamu w Holandii.

Czas w Ameryce Ludwikowi biegł szybko, odmierzany kolejnymi tygodniówkami. Ciężko zarobione pieniądze odkładał z myślą, że powrocie do domu urzeczywistni plany które sobie założył. Tymczasem w Polsce, we wsi Rutkowskie, dnia 10 czerwca 1916 r. umarł jego 81-letni ojciec **Józef Prusko**, syn Franciszka i Katarzyny z Wądołowskich. Pozostawił owdowiałą drugą żonę Karolinę z Rutkowskich.

Ludwik jeszcze nie do końca pogodził się z faktem śmierci ojca gdy nagle dotarła za ocean wiadomość... **dnia 17 grudnia 1916 r. o godzinie trzeciej rano w Konopkach Klimkach umarła Władysława Prusko, żona Ludwika.**

Akt zgonu Władysławy Pruszko⁹⁵

No 45

Konopki Klimki.

Działo się we wsi kościelnej Zawady dnia osiemnastego grudniatysiąc dziewięćset szesnastego roku o godzinie dziewiętej rano. Stawili się Józef Wądołowski lat pięćdziesiąt dwa i Aleksander Kotowski lat pięćdziesiąt liczący obaj rolni gospodarze w Konopkach Pokrzewnicy zamieszkali i oświadczyki, że dnia wczorajszego o godzinie trzeciej rano umarła w Konopkach Klimakach Władysława Pruszko lat pięćdziesiąt trzy mająca, urodzona w Kalinówce, zamieszkała w Konopkach Klimakach na rolnym gospodarstwie, córka niegdy Józefa i Anieli z Dzwonkowskich, małżonków Maleszewskich, ostawiła po sobie owdowiałego męża Ludwika Pruszko. Po przekonaniu się naocznym o zejściu Władysławy Pruszko z Maleszewskich, akt ten świadkom niepiśmiennym przeczytany, przez nas podpisany został.

Ks. T. Kulesza

Po tej wiadomości Ludwik musiał bić się z myślami. Co robić? Wracać czy zostać? Został, choć na pewno nie była to łatwa decyzja. W Polsce pozostały dzieci, 9-letnia Helena i 5-letni Adam oraz 20 letnia Michalina i Eleonora Strękowskie, córki Władysławy z pierwszego małżeństwa. To one zaopiekowały się osieroconymi dziećmi Ludwika.

⁹⁵ APBOŁ. Akta Stanu Cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Zawadach, sygn. 5/548/24, Akt zgonu nr 45/1916.

W 1927 r. 31-letnia pasierbica Ludwika, Michalina Strękowska mieszkająca wówczas we wsi Konopki Klimki, parafia Zawady, poślubiła Bolesława Klimaszewskiego syna Franciszka i Leokadii z Wądołowskich, małżonków Klimaszewskich.

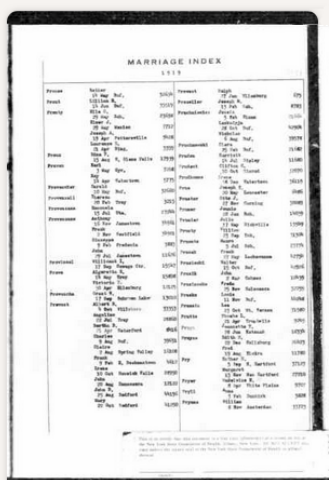
Drugie małżeństwo Ludwika Pruszki

Trzy lata po śmierci żony, **11 listopada 1919 r. w mieście Buffalo, w stanie New York, USA, Ludwik Pruszko zawarł związek maeński z Anną Grabowską z domu Włodkowska, prawdopodobnie wdową. Nr aktu ślubu 44248. Anna miała 7-letniego syna Edwarda Grabowskiego z pierwszego małżeństwa.**

Louis Prusko

in the New York State, Marriage Index, 1881-1967

Name	Louis Prusko
Gender	Male
Marriage Date	11 Nov. 1919
Marriage Place	Buffalo, New York, USA
Certificate Number	44248
Records Sharing Certificate Number (Name)	
	Anna Wlokowski
	Louis Prusko
	Anna Grabewski

Support Centre Blog About Us Site Map Gift Memberships
 © 2006 2024 Ancestry · Privacy · Cookies · Terms and Conditions · Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company

Index małżeństw w mieście Buffalo w stanie New York

Louis Prusko

in the U.S., Newspapers.com™ Marriage Index, 1800s-current

Name	Louis Prusko
Gender	Male
Residence Place	Chicago , 111
Marriage Date	Abt 1919
Spouse	Anna Grabewski

Support Centre Blog About Us Site Map Gift Memberships
 © 2006 2024 Ancestry · Privacy · Cookies · Terms and Conditions · Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company

Indeks ogłoszeń prasowych o zawartych małżeństwach

Przyglądając się obu powyżej zamieszczonym indeksom w których zawarte są informacje o tym, że ślub odbył się w Buffalo w stanie New York, na myśl przychodzi jedno zasadnicze pytanie: co robił Ludwik Pruszko w Buffalo w stanie New York w 1919 r.? skoro jego miejscem zamieszkania było Chicago w stanie Illinois. Najkrótsza odległość (linia lotnicza) pomiędzy Buffalo, a Chicago wynosi 730 km, natomiast najkrótsza trasa samochodem to 856 km i pokonanie jej zajmuje 10 godz. Jak wobec tego poznał Annę? Dlaczego w Buffalo? Odpowiedź jaka przychodzi mi do głowy jest tylko taka, że mógł się tam znaleźć wśród ochotników zgłaszających się do formowanej Armii Polskiej we Francji. Po drugiej stronie rzeki Niagara na terenie Kanady pod miasteczkiem Niagara-on-the Lake⁹⁶ funkcjonował bowiem wojskowy obóz szkoleniowy – Tadeusz Kosciuszko Camp zorganizowany przez państwa Ententy dla ochotników – emigrantów wstępujących do armii polskiej, która później była znana jako Armia Błękitna pod dowództwem generała Hallera. W ośrodku tym przeszkolono ogółem 23 tys. żołnierzy. Czy Ludwik służył w Armii Hallera tego nie wiem, podobnie jak nie mam pewności czy odnaleziona wojskowa karta rejestracyjna z okresu I wojny światowej należała do niego. Wiele wskazuje, że tak. W zasadzie poza miesiącem urodzenia (podano październik zamiast lipiec) pozostałe dane, dzień i rok urodzenia są zgodne z zapisem metrykalnym znajdującym się w Archiwum Parafialnym w Burzynie.

U.S., World War I Draft Registration Cards, 1917-1918 for Laiking Pruszko
 Illinois > Cook County > 9 > Draft Card P

REGISTRATION CARD

SERIAL NUMBER **3682** REGISTERED **3-17**

1 **Laiking Pruszko**

2 PERMANENT HOME ADDRESS: **1129 5th St. Chicago, Ill.**

3 Age in Years **38** Date of Birth **October 3rd 1880**

RACE

5 White Negro Oriental Citizen Indian Native

U. S. CITIZEN ALIEN

10 Native Born Naturalized Citizen by Father's Naturalization Before Registrant's Majority Declarant Non-declarant

15 If not a citizen of the U. S. of what nation are you a citizen or subject? **Russia**

16 PRESENT OCCUPATION **Laibor** EMPLOYER'S NAME **VICTOR CHEMICAL WORKS**

18 PLACE OF EMPLOYMENT OR BUSINESS: **1144 Grand St. Chicago, Ill.**

19 Name **Wife**

20 Address **Henry J. Prussia**

I AFFIRM THAT I HAVE GIVEN TRUE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE

Ludwik Pruszko

REGISTRAR'S REPORT

DESCRIPTION OF REGISTRANT

HEIGHT			BUILD			COMPLEXION	COLOR OF HAIR
Tall	Medium	Short	Slim	Medium	Stout		
21	22	23	24	25	26	27	28
	☒			☒		☒	☒

29 Has person lost arm, leg, hand, eye, or is he obviously physically disabled? (Specify) **No**

30 I certify that my answers are true; that the person registered has read or has had read to him his own answers; that I have witnessed his signature or mark, and that all of his answers of which I have knowledge are true, except as follows.

John J. Gorman
Date of Registration **SEP 12 1918**
12-3-11-C

LOCAL BOARD OF COOK COUNTY, ILLINOIS
CITY HALL, CHICAGO HEIGHTS, ILL.
(STAMP OF LOCAL BOARD)

(The stamp of the Local Board having jurisdiction of the area in which the registrant has his permanent home shall be placed in this box.)

Amerykańska karta rejestracyjna poboru z okresu I wojny światowej, 1917–1918 wydana Ludwikowi Pruszko

⁹⁶ Niagara-on-the-Lake – miasto w Kanadzie, w prowincji Ontario, w regionie Niagara. Miasto jest położone w rogu uformowanym przez jezioro Ontario i wpływającą do niego rzekę Niagara, która tworzy granicę między Kanadą i USA. Po drugiej, amerykańskiej stronie rzeki jest zabytkowy Fort Niagara.

Rodzina Pruszków w federalnych spisach ludności Stanów Zjednoczonych

Ludwik Pruszko i jego rodzina odnotowani zostali w czternastym powszechnym spisie ludności Stanów Zjednoczonych który odbył się w 1920 r.⁹⁷ Dnia 10 stycznia rachmistrz spisowy Della Rossa odnotowała w arkuszu spisowym rodzinę Ludwika mieszkającą pod adresem 1431 Center Avenue w miasteczku **Bloome Township** – (jedno z 29 miasteczek na obrzeżach Chicago), w hrabstwie Cook, w stanie Illinois. Rodzina składała się z trzech osób:

35-letni Ludwik Pruszko vel Louis Prusko; 32-letnia Anna Pruszko vel Prusko i 8-letni Edward zapisany jako Prusko, lecz właściwie Edward Grabowski – syn Anny z pierwszego małżeństwa.

W arkuszu odnotowano, że Ludwik przybył do Stanów Zjednoczonych w 1914 r (faktycznie w 1913), a Anna w 1905 r.

Arkusz powszechnego spisu mieszkańców z 1920 r.

39		Anna Prusko	Female	32	1905	Poland	Polish	Poland
40	1431 Center Ave	Prusko Louis	Male	35	1914	Poland	Polish	Poland
41		Anna wife	Female	32	1905	Poland	Polish	Poland
42		Edward son	Male	8	1912	Poland	Polish	Poland
43	1431 Center Ave	Prusko Anna	Female	32	1905	Poland	Polish	Poland
44		Edward son	Male	8	1912	Poland	Polish	Poland
45		Prusko Louis	Male	35	1914	Poland	Polish	Poland

Wycinek arkusza spisu powszechnego mieszkańców miasteczku Bloome Township z 1920 r. W czerwonej ramce dane dotyczące rodziny Ludwika Pruski.

⁹⁷ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/82836260:6061?tid=&pid=&queryId=f7ac55e8-d32d-40ca-b9cb-693ce4396be&_phsrc=eqZ1757&_phstart=successSource

Informacje zawarte w kolumnach formularza spisowego z 1920 r.:

Name	Nazwisko	Louis Prusko	
Age	Wiek	35	35
Birth Year	Rok urodzenia	abt 1885	Około 1885
Birthplace	Miejsce urodzenia	Poland	Polska
Home in 1920	Dom w 1920	Chicago Ward 1, Cook (Chicago), Illinois	Chicago, okręg1, hrabstwo Cook, stan Illinois
Street	Ulica	1430 Center Ave	Center Ave
Residence Date	Data zamieszkania	1920	1920
Race	Rasa	White	biały
Gender	Płeć	Male	mężczyzna
Immigration Year	Rok emigracji	1914	1914
Relation to Head of House	Relacja do głowy domu	Head	Głowa domu
Marital Status	Stan cywilny	Married	żonaty
Spouse's Name	Imię małżonka/ki	Anna Prusko	Anna Prusko
Father's Birthplace	Miejsce urodzenia ojca	Poland	Polska
Mother's Birthplace	Miejsce urodzenia matki	Poland	Polska
Native Tongue	Język ojczysty	Polish	Polski
Able to Speak English	Czy mówi po angielsku	Yes	Tak
Occupation	Zawód	Laborer	Robotnik
Industry	Gałąź przem.	Chemical Factory	Fabryka chemiczna
Employment Field	Pole zatrudnienia	Wage or Salary	Płaca lub wynagrodzenie
Home Owned or Rented	Dom wynajmowany czy własny	Rented	wynajmowany
Naturalization Status	Status obywatelstwa	Alien	cudzoziemiec
Able to read	Potrafi czytać	Yes	Tak
Able to Write	Potrafi pisać	Yes	Tak
Neighbours	Sąsiedzi		

Household Members (Name)	Age	Relationship
Członkowie gospodarstwa domowego (imię i nazwisko)	Wiek	Relacja
Louis Prusko	35	Head (głowa)
Anna Prusko	32	Wife (żona)
Edward Prusko	8	Son (syn)

Urodziny i zgon córki Ludwika i Anny Pruszków:

Dnia 28 kwietnia 1921 r., w Chicago Heights w stanie Illinois urodziła się pierwsza córka Ludwika i Anny – **Izabela Anna Pruszko**. Niestety zmarła **14 stycznia 1922 r. w miasteczku Bloom, Chicago Heights, hrabstwo Cook w stanie Illinois**. Żyła **8 miesięcy 17 dni**. Pochowana została 16 stycznia 1922 r. na cmentarzu Św. Krzyża w Chicago.

ancestry

Izabela Anna Pruszko
in the Illinois, U.S., Deaths and Stillbirths Index, 1916-1947

Name	Izabela Anna Pruszko
Birth Date	28 Apr. 1921
Birth Place	Chicago Heights, Illinois
Death Date	14 Jan. 1922
Death Place	Bloom, Chicago Heights, Cook, Illinois
Burial Date	16 Jan. 1922
Death Age	8 Months 17 Days
Occupation	Infant
Race	White
Gender	Female
Father Name	Louis Pruszko
Father Birth Place	Poland Austria
Mother Name	Anna Wodkowski
Mother Birth Place	Poland Austria
FHL Film Number	1570833

Support Centre | Blog | About Us | Site Map | Gift Memberships
© 2006-2024 Ancestry - Privacy - Cookies - Terms and Conditions
Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company

Zindeksowane dane z aktu zgonu dziecka Ludwika i Anny Pruszków.

Podane w powyższym rekordzie miejsce urodzenia matki dziecka Poland Austria (czytaj: zabór austriacki) wskazuje, że Anna Włodkowska pochodziła z Galicji, jednak pewności takiej mieć nie można.

Druga córka Ludwika i Anny Pruszków **Ellen Pruska** urodziła się w 27 maja 1923 r. w Chicago Heights, Cook, Illinois.

Naturalizacja

Ludwik Pruszko postanowił zalegalizować swój pobyt w Stanach Zjednoczonych i przyjąć obywatelstwo amerykańskie. Po złożeniu przysięgi wierności uzyskał je 27 lutego 1930 r. Poza wyciągiem z federalnego rejestru naturalizacji stanu Illinois z lat 1856–1991 nie odnalazłem innych dokumentów naturalizacyjnych Ludwika Pruszko. W rejestrze wpisano nieprawidłowy rok urodzenia 1884 r. zamiast 1880. Pozostałe dane, dzień i miesiąc urodzenia oraz adres zamieszkania zgadzają się.

P 620 Family name Prusko 620 Address 1428 Lowe Ave. Certificate no. (or vol. and page) P-1675 Country of birth or allegiance Poland Date and port of arrival in U.S. Names and addresses of witnesses	Given name or names Louis Title and location of court Ill. City, Cook Co., Chgo.Hgts When born (or age) July 3, 1884 Date of naturalization Feb. 27, 1930	ADDITIONAL INFORMATION IN COURT RECORD Certificate canceled (date and court) Why canceled Espatriated Deceased Other facts of record

U.S. Department of Labor, Immigration and Naturalization Service Form No. 1-1 P.

Illinois, USA. Federalne rejestry naturalizacji z lat 1856–1991⁹⁸

⁹⁸ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/4417005:61196?tid=&pid=&queryId=82885c05-74fb-4b41-b585-cd48f04bd633&_phsrc=eqZ1610&_phstart=successSource

Nazwisko: **Prusko Louis**
 Data naturalizacji: **27 lutego 1930 r.**
 Adres zamieszkania: **1428 Lowe Ave, Chicago Heights, Cook County, Illinois**
 Data urodzenia: **3 lipca 1884 r.** (rok urodzenia błędnie zapisany powinno być 1880)
 Wiek: **46 lat**

Anna i Ludwik Pruszko w spisie ludności Stanów Zjednoczonych w 1930 r.⁹⁹

W 1930 r. podczas piętnastego federalnego spisu ludności Stanów Zjednoczonych rodzina Pruszków mieszkała pod adresem **1428 Lowe Ave w Bloom Township, Chicago Heights, hrabstwo Cook w stanie Illinois.**

Wycinek arkusza spisu powszechnego mieszkańców Bloom Township Chicago Heights z 1930 r. W czerwonej ramce dane dotyczące rodziny Ludwika Pruski.

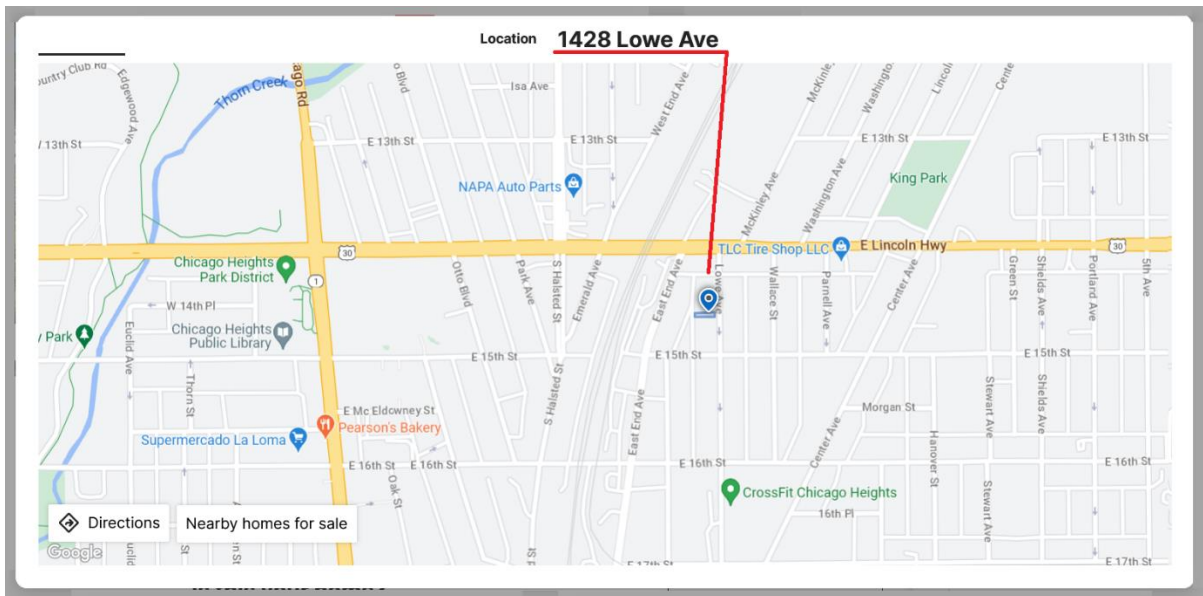
Arkusz powszechnego spisu mieszkańców z 1930 r.

⁹⁹ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/24919443:6224?tid=&pid=&queryId=e5099f61-74c0-4eff-8b31-16877266365e&_phsrc=eqZ1767&_phstart=successSource

Informacje zawarte w kolumnach formularza spisowego z 1930 r.:

Name	Nazwisko i imię	Annie Prisco	Anna Pruszko
Birth Year	Rok urodzenia	abt 1888	Okolo 1888
Gender	Płeć	Female	Żeńska
Race	Rasa	White	Biała
Age in 1930	Wiek w 1930 r.	42	42
Birthplace	Miejsce urodzenia	Poland	Polska
Marital Status	Stan cywilny	Married	Mężatka
Relation to Head of House	Relacja do głowy domu	Wife	Żona
Homemaker?	Gospodyni domowa?	Yes	Tak
Home in 1930	Dom w 1930 r.	Chicago Heights, Cook, Illinois, USA	Chicago Heights, Cook, Illinois, USA
Map of Home	Plan domu		
Street Address	Nazwa ulicy	Lowe Ave	Lowe Ave
House Number	Numer domu	1428	1428
Dwelling Number	Numer mieszkania	287	287
Family Number	Numer rodziny	367	367
Age at First Marriage	Wiek przy pierwszym małżeństwie	24	24
Attended School	Czy uczęszczał do szkoły	No	Nie
Able to Read and Write	Potrafi czytać i pisać	Yes	Tak
Father's Birthplace	Miejsce urodzenia ojca	Poland	Polska
Mother's Birthplace	Miejsce urodzenia matki	Poland	Polska
Language Spoken	Język mówiony	Polish	Polski
Immigration Year	Rok emigracji	1905	1905
Naturalization	Status obywatelstwa	Alien	Cudzoziemiec
Able to Speak English	Czy mówi po angielsku	Yes	Tak

Household Members (Name) Członkowie gospodarstwa domowego (imię i nazwisko)		Age (Wiek)	Relationship (Relacja)	
Louis Prisco	Ludwik Pruszko	44	Head	Głowa rodziny
Annie Prisco	Anna Pruszko	42	Wife	Żona
Edward Prisco	Edward Pruszko	18	Son	Syn
Ellen Prisco	Ellen Pruszko	6	Daughter	Córka

Lokalizacja miejsca zamieszkania Ludwika Pruszkę, 1428 Lowe Ave, Chicago Heights, IL 60411, w 1930 r.

Nieruchomość położona przy 1428 Lowe Ave, Chicago Heights, IL 60411

Jednorodzinny domu Pruszków miał powierzchnię 3,125 sq ft., 4 sypialnie i 2 łazienki. Wybudowany został w 1909 r., a jego wartości w 1930 r. wynosiła 4000 \$.

Dnia 7 stycznia 1939 r. we wsi Rutkowskie w parafii Burzyn zmarł najstarszy brat Ludwika **Franciszek Pruszko**. Żył 79 lat. Zmarł, będąc wdowcem. **Jego żona Anna umarła 10 września 1910 r. we wsi Rutkowskie.**

Ślub córki Ludwika w Polsce

W 1932 r. 25-letnia **Helena Pruszko**, córka **Ludwika** i zmarłej **Władysławy z Maleszewskich** (pierwsze małżeństwo Ludwika w Polsce) zawarła związek małżeński z **Antonim Konopką** synem **Edwarda** i **Michaliny Konopko**¹⁰⁰.

Ludwik Pruszko w szesnastym federalnym spisie ludności Stanów Zjednoczonych w 1940 r.

Arkusz powszechnego spisu mieszkańców z 1940¹⁰¹

W 1940 r. rodzina **Ludwika Pruszki** mieszkała nadal pod tym samym adresem **1428 Lowe Ave, Chicago Heights, IL 60411**. Nastąpiły jednak zmiana w zapisie danych personalnych członków rodziny. Po raz pierwszy syn **Anny**, **Edward** wpisany został pod nazwiskiem **Grabowski**, a jego relację w stosunku do głowy rodziny określono – pasierb. Wśród domowników pojawiła się nowa osoba, brat **Anny** 66-letni **Walter Włodkowski**.

Household No.	Individual No.	Name	Sex	Age	Marital Status	Birthplace	Relationship
46	1000	PRUSKO, LOUIS	M	31	M	POLAND	HEAD
47		ANNA	F	52	M	POLAND	WIFE
48		ELLEN	F	16	S	ILLINOIS	DAUGHTER
49		GRABOWSKI, EDWARD	M	28	S	IOWA	STEPSON
50		WRODKOWSKI, WALTER	M	66	W	POLAND	BROTHER-IN-LAW

Wycinek arkusza spisu powszechnego mieszkańców Bloom Township Chicago Heights z 1940 r.
W czerwonej ramce dane dotyczące rodziny **Ludwika Pruszki**.

¹⁰⁰ Archiwum Parafialne w Zawadach. Konopki Pokrzywnica i Klimaki - Akt małżeństwa nr 5/1932

¹⁰¹ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/142980797:2442?tid=&pid=&queryId=70dd5950-e65f-4c26-a88a-dfd34ca75781&_phsrc=eqZ1574&_phstart=successSource

Informacje zawarte w kolumnach formularza spisowego z 1940 r.

Name	Nazwisko i imię	Louis Prusco	Ludwik Pruszko
Age	Wiek	51	51
Estimated Birth Year	Szacowany rok urodzenia	abt 1889	Okolo 1889
Gender	Płeć	Male	Męska
Race	Rasa	White	Biała
Birthplace	Miejsce urodzenia	Poland	Polska
Marital Status	Stan cywilny	Married	Żonaty
Relation to Head of House	Relacja wobec głowy domu	Head	Głowa domu
Home in 1940	Dom w 1940 r.	Bloom, Cook, Illinois	Bloom, hrabstwo Cook, stan Illinois
Street	Ulica	Low Avenue	Low Avenue
House Number	Numer domu	1428	1428
Farm	Farma	No	Nie
Inferred Residence in 1935	Miejsce zamieszkania w 1935 r	Bloom, Cook, Illinois	Bloom, hrabstwo Cook, stan Illinois
Residence in 1935	Zamieszkanie w 1935	Bloom	Bloom, hrabstwo Cook, stan Illinois
Citizenship	Obywatelstwo	Naturalized	Naturalizowany
Sheet Number	Numer arkusza	6B	6B
Number of Household in Order of Visitation	Liczba gospodarstw domowych według kolejności wizyt	104	104
House Owned or Rented	Dom własny czy wynajmowany	Owned	Własny
	Wartość	1000	1000
Attended School or College	Uczęszczał do szkoły lub uczelni	No	Nie
Highest Grade Completed	Najwyższy stopień ukończony	None	Żaden
Weeks Worked in 1939	Ilość tygodni przepracowanych w 1939 r	0	0
Income	Dochód	0	0
Income Other Sources	Dochody Inne źródła	Yes	Tak
Neighbours	Sąsiedzi		

Household Members (Name) Członkowie gospodarstwa domowego (imię i nazwisko)		Age (Wiek)	Relationship (Relacja)	
Louis Prusco	Ludwik Pruszko	51	Head	Głowa rodziny
Anna Prusco	Anna Pruszko	52	Wife	Żona

Edward Grabowski	Edward Pruszko	31	Stepson	Pasierb
Ellen Prisco	Ellen Pruszko	17	Daughter	Córka
Walter Włodkowski	Władysław Włodkowski	66	Brother-in-law	Szwagier

Pobór do wojska w czasie II wojny światowej

Po przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do wojny z Niemcami, Ludwik Pruszko został zarejestrowany w 1942 r. jako zdolny do służby wojskowej, ale prawdopodobnie nie był na wojnie. Miał 55 lat i podlegał rejestracji na podstawie obowiązujących przepisów które nakazywały rejestrować wszystkich mężczyzn urodzonych pomiędzy 1877 a 1897 r. Była to tzw. „rejestracja starca” mająca pokazać armii istniejące rezerwy mężczyzn teoretycznie zdolnych do walki.

REGISTRATION CARD—(Men born on or after April 23, 1877 and on or before February 16, 1897)			
SERIAL NUMBER U 413	1. NAME (Print) LOUIS PRUSKO	ORDER NUMBER	
2. PLACE OF RESIDENCE (Print) 1428 LOWE AVE, CHICAGO HEIGHTS, COOK, ILL.			
3. MAILING ADDRESS 1428 LOWE AVE CHICAGO HEIGHTS COOK, ILL.			
4. TELEPHONE ND - NL	5. AGE IN YEARS 55	6. PLACE OF BIRTH POLAND	
7. NAME AND ADDRESS OF PERSON WHO WILL ALWAYS KNOW YOUR ADDRESS MRS. ANNA PRUSKO, 1428 LOWE, CHICAGO HEIGHTS			
8. EMPLOYER'S NAME AND ADDRESS KIMBLE GLASS			
9. PLACE OF EMPLOYMENT OR BUSINESS CHICAGO HEIGHTS, COOK, ILL.			
I AFFIRM THAT I HAVE VERIFIED ABOVE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE.			
D. S. B. FORM 1 (Revised 4-1-42)		16-21620-9 Louis Pruszko (Registrant's signature)	

REGISTRAR'S REPORT			
DESCRIPTION OF REGISTRANT			
RACE	HEIGHT (Approx.)	WEIGHT (Approx.)	COMPLEXION
White ☒	5' 8"	150	Brown
Negro	EYES	HAIR	Light
Blues	Blue	Blonde	Ruddy ☒
Gray	Red	Red	Dark
Oriental	Hazel	Brown	Freckled
Indian	Brown	Black	Light brown
	Black	Gray	Dark brown
Philippine	Bald	Black	Black
Other obvious physical characteristics that will aid in identification None			
I certify that my answers are true; that the person registered has read or has had read to him his own answers; that I have witnessed his signature or mark and that all of his answers of which I have knowledge are true, except as follows:			
Rachel Rosen (Signature of registrar) Chicago Heights, Ill.			
Date of registration April 27, 1942			
Local Board No. 1 Chicago Heights 81 731 801			
1637 State (LOCAL BOARD) ST. Chicago, Illinois			

Wojskowa Karta rejestracyjna Ludwika Pruszko z 27 kwietnia 1942 r.

Naturalizacja Anny Pruszko

Żona Ludwika Anna Pruszko również zdecydowała się przyjąć obywatelstwo amerykańskie. Przysięgę wierności Stanom Zjednoczonym złożyła 19 czerwca 1941 r., po 36 latach pobytu na kontynencie amerykańskim i otrzymała certyfikat obywatelstwa nr 4734443.

Podobnie jak w przypadku Ludwika Pruszko, poza wyciągiem z federalnego rejestru naturalizacji stanu Illinois z lat 1856–1991 nie odnalazłem innych dokumentów naturalizacyjnych Anny Pruszko.

P 620		11-X-52480	
Family name Prusko		Given name or names Anna	
Address 1428 Lowe Ave. Chgo. Hghts, Ill.			
Certificate no. (or vol. and page) P. 2703 C. No. 4734443		Title and location of court Ill. City, Cook Co. Chgo. Hghts,	
Country of birth or allegiance Poland		When born (or age) July 4-1886	
Date and port of arrival in U. S.		Date of naturalization June 19, 1941	
Names and addresses of witnesses Anna Wojcik- 1309 Vincennes Ave. Chgo. Hghts, Michalina Wolski 1529 Lowe Ave. Chgo. Hghts Ill.			
U. S. DEPARTMENT OF LABOR, Immigration and Naturalization Service. Form No. 1-EP. 11-1937			

ADDITIONAL INFORMATION IN COURT RECORD	
Certificate canceled (date and court) _____	
Why canceled _____	
Expatriated _____	Deceased _____
Other facts of record _____	
_____	
_____	

Illinois, USA. Federalne rejestry naturalizacji z lat 1856–1991¹⁰²

Nazwisko: **Prusko Anna**
 Data naturalizacji: **19 czerwca 1941 r.**
 Adres zamieszkania: **1428 Lowe Ave, Chicago Heights, Cook County, Illinois**
 Data urodzenia: **4 lipca 1886 r.**
 Wiek: **54 lata**

Świadkowie (obywatele Stanów Zjednoczonych) poręczający nienaganną postawę moralną pozwalającą na nadanie wnioskodawcy obywatelstwa amerykańskiego:

Anna Wójcik zam. 1309 Vincennes Ave. Chicago Heights,

Michalina Wolski 1529 Lowe Ave, Chicago Heights

Rodzina Ludwika Pruszko w szesnastym federalnym spisie ludności Stanów Zjednoczonych w 1950 r.

W dniu 1 kwietnia 1950 r. podczas przeprowadzanego kolejnego powszechnego spisu mieszkańców Stanów Zjednoczonych rodzina Ludwika Pruszki składała się z 5 osób:

1. **Louis Prusko** – głowa domu lat 57
2. **Anna Prusko** – żona lat 55
3. **Elwyn W. Frazier** zięć lat 30 lat
4. **Ellen L. Frazier** – córka lat 25
5. **Walter Wlodkowski** – szwagier lat 74

Arkusz spisu powszechnego mieszkańców z 1950

¹⁰² https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/4751273:1629?tid=&pid=&queryId=ab1a9a23-f450-4634-8150-f2da4d80494a&_phsrc=eqZ5999&_phstart=successSource

Informacje zawarte w kolumnach formularza spisowego z 1950 r.

Name	Nazwisko i imię	Anna Prusko
Age	Wiek	55
Birth Date	Data urodzenia	abt 1895
Gender	Płeć	Female
Race	Rasa	White
Birth Place	Miejsce urodzenia	Poland
Marital Status	Stan cywilny	Married
Relation to Head of House	Relacja do głowy domu	Wife
Residence Date	Data pobytu	1950
Home in 1950	Miejsce zamieszkania w 1950 r.	Chicago Heights, Cook, Illinois, USA
Street Name	Nazwa ulicy	Lawe Ave.
Hous number	Numer domu	1428
Dwelling Number	Numer mieszkania	22 H8
Farm	Gospodarstwo rolne	No
Citizenship	Obywatelstwo	Yes
Occupation Category	Kategoria zawodu	Keeping House
Worked Last Week	Pracował w zeszłym tygodniu	No
Seeking Work	Szuka pracy	No
Employment Status	status zatrudnienia	No

Śmierć Ludwika Pruszko

Ludwik Pruszko zmarł 12 maja 1968 r. w szpitalu stanowym w Manteno w hrabstwie Kankakee w stanie Illinois.

W akcie zgonu zapisano, że żył 85 lat, lecz faktycznie, zgodnie z aktem urodzenia znajdującym się w archiwum parafialnym w Burzynie, przeżył 88 lat. Różnica w wieku wynika z błędnej daty urodzenia jaką posługiwał się w USA.

Louis Prusko	
in the U.S., Social Security Death Index, 1935-2014	
Name	Louis Prusko
Social Security Number	329-07-0185
Birth Date	3 Aug. 1884
Issue year	Before 1951
Issue State	Illinois
Last Residence	60475, Steger, Cook, Illinois, USA
Death Date	May 1968

Index zgonów¹⁰³

¹⁰³ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/44238:4214?tid=&pid=&queryId=137b1fec-0322-47eb-942d-85e31adcf7cd&_phsrc=eqZ1612&_phstart=successSource

Transcript of Register of Deaths to be sent to Chancery annually. (Canon 470 §3)

Parish: Manteno State Hospital City Manteno, Illinois 60950 Year 1968

Date of Death	Name	Age	Place of Burial	Date of Burial	Officiating Priest
5-9-68	Sherer, Joseph	75	Manteno State Hosp.	5-17-68	Fr. J.L. Donahue, C.S.V.
5-10-68	Kuchua, Lester	77			
5-10-68	Mosbacher, Katherine	75			
5-10-68	Seilingo, Marie	51			
5-12-68	Prusko, Louis	85			
5-11-68	Gamble, Helen	56	Manteno State Hospital	5-24-68	Fr. F.T. Czerwionka, C.S.V.
5-17-68	Luce, Rinnie	86			
5-20-68	Bogaret, Louis	59			
5-21-68	Glausen, Catherine	91			
5-22-68	Dowd, Edward	82			
5-23-68	Pendry, James	19			
5-30-68	Kowal, Emily	74			
6-1-68	Dolan, Margaret	78			
5-29-68	Swart, Grace	84			
6-5-68	Lillie, Catherine	54			
6-7-68	Kowalski, John #4	82			
6-9-68	Gusleh, Elijah	56			
6-9-68	Hrilly, Phillips	56	Manteno State Hospital	6-11-68	Fr. Czerwionka, C.S.V.
6-10-68	Kolbraier, Josephine	66			
6-10-68	Grabiec, Agnes	68			

The above is a correct transcript of the records of this parish.

J. L. Donahue, C.S.V.
Pastor

Odpis rejestru zmarłych w Szpitalu Stanowy Parafii Manteno, Illinois. Ludwik Prusko w 4 poz.

Na sześciu cmentarzach w Manteno gdzie zmarł Ludwik: (*Blooms Grove Cemetery; Chief Chau-Wa-Na-See Burial Site; Deselm Cemetery; Elmwood Cemetery; Saint Joseph Cemetery; State of Illinois Veterans Home Cemetery*) nie odnalazłem miejsca pochówku Ludwika Prusko vel Louisa Prusko.

Również na katolickim cmentarzu Calvary Catholic Cemetery w **Steger** gdzie Ludwik mieszkał też nie odnalazłem jego grobu. Dodatkowo sprawdziłem Evergreen Hill Memory Gardens w Steger, Mount Olivet Catholic Cemetery i Saint Adalbert Catholic Cemetery w Nilas, Illinois – znany również jako Old Polish Cemetery oraz inne i również bezskutecznie. Prawdopodobnie grób Ludwika Pruski nie został wprowadzony do bazy danych lub po prostu nie trafiłem na właściwy cmentarz. Na przestrzeni 180 lat w całej aglomeracji Chicago powstało ponad 45 cmentarzy katolickich. Tworzą one majestatyczny krajobraz z architekturą cmentarną będącą często historycznymi dzieła sztuki opowiadającymi piękną historię z przeszłości.

Nie ustaliłem również, kiedy zmarła i gdzie jest pochowana Anny Prusko – żona Ludwika. Z nekrologu jej brata Władysława wynika, że w 1955 r. Anna jeszcze żyła.

Ellen Prusko – córka Ludwika

Urodziła się w 27 maj 1923 r. w Chicago Heights, Cook, Illinois. Ukończyła Bloom High - publiczne liceum w Chicago Heights w stanie Illinois. W amerykańskich rocznikach szkolnych 1900-2016 znajduje się fotografia.

Ellen Prusko

in the U.S., School Yearbooks, 1900-2016

Name	Ellen Prusko
Estimated Age	16
Birth Year	abt 1925
Yearbook Date	1941
School	Bloom High School
School Location	Chicago Heights, Illinois, USA

Support Centre · Blog · About Us · Site Map · Gift Memberships
 © 2006-2024 Ancestry - Privacy · Cookies · Terms and Conditions - Operated by Ancestry Ireland Unlimited Company

Amerykańskie roczniki szkolne, 1900–2016¹⁰⁴

Dnia 22 sierpnia 1949 r. Ellen wyszła za mąż za **Elwyna W. Frasier'a**, syna Wiliama James'a Frasiera. Ślub odbył się w hrabstwie Cook, Illinois, USA. Nr certyfikatu małżeństwa 2098457¹⁰⁵

*Fotografia udostępniona przez prawnuczkę Ludwika Pruszkę.
 Podpis na ramce zdjęcia: ojciec z córką Ellen*

¹⁰⁴ <https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/312773710:1265>

¹⁰⁵ <https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/1626377:1500>

*Fotografia udostępniona przez prawnuczkę Ludwika.
Podpis na ramce zdjęcia: Elwyn i Ellen Frazier*

Ellen pracowała jako operator telefoniczny w firmie telekomunikacyjnej Illinois Bell. Była aktywną członkinią kościoła katolickiego św. Leona.

Zmarła we wtorek 29 stycznia 2019 r. w domu opieki Spring Creek Health Care¹⁰⁶. Żyła 96 lat.

Tablica przy wejściu na teren ośrodka

Śmierć Ellen zostało poprzedzone śmiercią jej męża – **Elwyna Williamsa Fraziera**, rodziców **Louisa Prousko i Anny Prousko** oraz przyrodniego brata – **Edwarda Grobyskiego**.

¹⁰⁶ Spring Creek Health Care to dom opieki w Murray w stanie KY z 226 certyfikowanymi łózkami. Oprócz tego, że jest domem opieki, obiekt ten zapewnia opiekę mieszkańcom cierpiącym na chorobę Alzheimera lub inną formę demencji. Ośrodek opieki znajduje się na terenie szpitala ale pensjonariusze mają także możliwość niezależnego życia. Koszty przebywania w tej placówce opiekuńczej zaczynają się od 3000 dolarów i sięgają do 6007 dolarów miesięcznie.

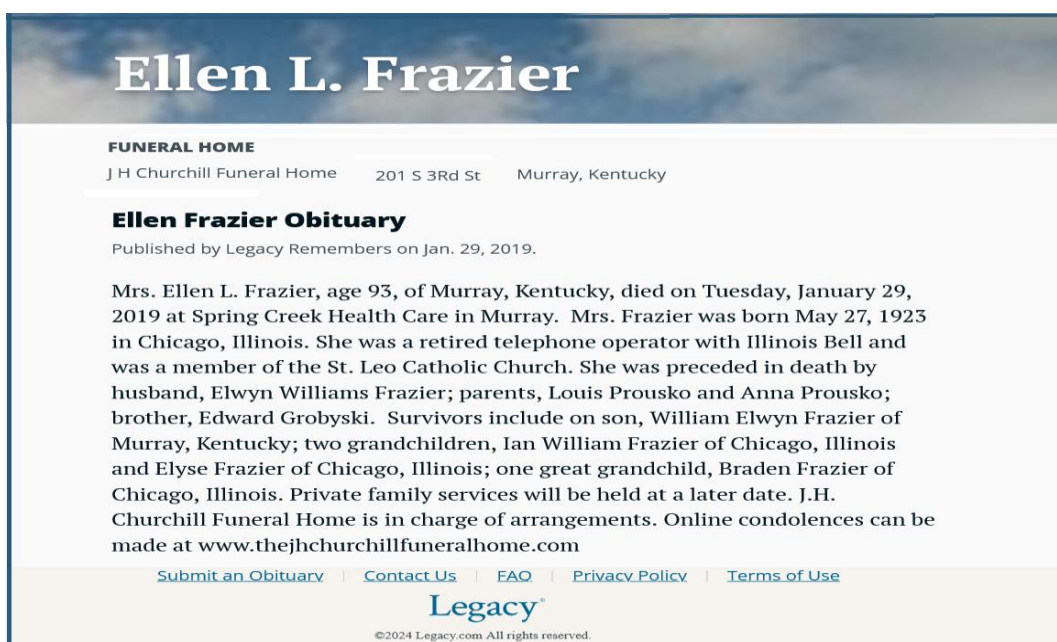
Ellen pozostawiła: syna – **Williama Elwyna Frazier**, dwoje wnuków – **Iana Williama Frazier** i **Elyse Frazier** oraz jednego prawnuka – **Bradena Frazier**.

Uroczystość pogrzebową przygotowywał dom pogrzebowy J.H. Churchill.

Ellen L. Frazier w globalnym indeksie Find a Grave® dotyczącym pochówków na morzu i w innych wybranych miejscach od XIII wieku do chwili obecnej¹⁰⁷

Nekrolog:

Nekrolog Ellen Frazier¹⁰⁸

Nie wiadomo, gdzie pochowano Ellen Frazer. Na 32 cmentarzach w Murray, w hrabstwie Calloway w stanie Kentucky nie odnalazłem jej grobu.

Trzy lata przed śmiercią Ellen 15 kwietnia 2016 r. zmarł mąż Ellen **Elwyn William Frazier**.

¹⁰⁷

https://www.findagrave.com/memorial/196584179/ellen-l-frazier?_gl=1*1r41ka5*_gcl_au*MTQ0ODYxNzcwOC4xNzA5NDc1MDY5*_ga*MjEyOTM3NDA3NS4xNjk5MDkxNTc2*_ga_4QT8FMEX30*OTAzODI0MjUtYTA2MC00NjQ2LWFIOGQtYmM5MTRkZTJjZDk5LjI5LjEuMTcxMDMyNjc2MC41Ny4wLjA.*_ga_4RKCCQD74Y*OTAzODI0MjUtYTA2MC00NjQ2LWFIOGQtYmM5MTRkZTJjZDk5LjMwLjEuMTcxMDMyNjc2MC4wLjAuMA

¹⁰⁸ <https://www.legacy.com/us/obituaries/legacyremembers/ellen-frazier-obituary?pid=191408019>

Find a Grave

Elwyn William "Buster" Frazier

BIRTH 29 Jul 1918
Beecher, Will County, Illinois, USA

DEATH 15 Apr 2016 (aged 97)
Murray, Calloway County, Kentucky, USA

BURIAL Cremated [Add to Map](#)

MEMORIAL ID 211722678 · [View Source](#)

Mr. Elwyn W. Frazier died on Saturday, April 15, 2016 at Spring Creek Health Care. He was born to William E. Frazier and May Frazier Kaisier. Mr. Frazier was an Army veteran of WWII, of Lutheran faith, and retired brick mason. In addition to his parents; Mr. Frazier was preceded in death by two sisters Mr. Elwyn W. Frazier, age 98, of Murray, Kentucky died on Saturday, April 15, 2016 at Spring Creek Health Care in Murray.

Mr. Frazier was born in Beecher, Illinois on July 29, 1918 to the William E. Frazier and May Frazier Kaisier. Mr. Frazier was a retired brick mason. He was of the Lutheran faith and was an Army Veteran of WWII. In addition to his parents Mr. Frazier was preceded in death by two sisters—Edna and Ruby, as well as his wife—Ellen Poruski.

His is survived by one son—William 'Bill' Frazier; four grandchildren—Daniele, Elyse, Eric, and Elyse as well as three great grandchildren. The J.H. Churchill Funeral Home is in charge of arrangements. No services are scheduled at this time. Online condolences can be made at www.thejhchurchillfuneralhome.com

Family Members

Parents

Spouse

[?](#) **William James Frazier**
1876–1926

[?](#) **Ellen L. Poruski Frazier**
1923–2019

Elwyn William Frazier w globalnym indeksie Find a Grave® dotyczącym pochówków na morzu i w innych wybranych miejscach pochówku, od XIII wieku do chwili obecnej¹⁰⁹

Mr. Elwyn "Buster" Frazier

FUNERAL HOME
J H Churchill Funeral Home 201 S 3Rd St Murray, Kentucky

Elwyn Frazier Obituary
Published by Legacy Remembers on Apr. 15, 2017.

Mr. Elwyn W. Frazier, age 98, of Murray, Kentucky died on Saturday, April 15, 2016 at Spring Creek Health Care in Murray. Mr. Frazier was born in Beecher, Illinois on July 29, 1918 to the William E. Frazier and May Frazier Kaisier. Mr. Frazier was a retired brick mason. He was of the Lutheran faith and was an Army Veteran of WWII. In addition to his parents Mr. Frazier was preceded in death by two sisters, Edna and Ruby. Mr. Frazier is survived by his wife, Ellen (Poruski) Frazier of Murray, Kentucky; one son, William "Bill" Frazier of Murray, Kentucky; four grandchildren; Daniele, Eric, Ian and Elyse; as well as three great grandchildren. No services are scheduled at this time. The J.H. Churchill Funeral Home is in charge of arrangements. Online condolences can be made at www.thejhchurchillfuneralhome.com

To plant trees in memory, please visit the [Sympathy Store](#).

Memories and Condolences

[Submit an Obituary](#) | [Contact Us](#) | [FAQ](#) | [Privacy Policy](#) | [Terms of Use](#)

Legacy
©2014 Legacy.com. All rights reserved.

Nekrolog Elwyna Fraziera¹¹⁰

Treść nekrologu:

¹⁰⁹

https://www.findagrave.com/memorial/211722678/elwyn-william-frazier?_gl=1*1wdly7b*_gcl_au*MTQ0ODYxNzcwOC4xNzA5NDc1MDY5*_ga*MjE5OTM3NDA3NS4xNjk5MDkxNTc2*_ga_4QT8FMEX30*OTAzODI0MjUtYTA2MC00NjQ2LWFIOGQtYmM5MTRkZTJjZDk5LjI5LjEuMTcxMDMyNzU5Mi4xNy4wLjA.*_ga_4RKCQD74Y*OTAzODI0MjUtYTA2MC00NjQ2LWFIOGQtYmM5MTRkZTJjZDk5LjMwLjEuMTcxMDMyNzU5Mi4wLjAuMA..

¹¹⁰ <https://www.legacy.com/us/obituaries/legacyremembers/elwyn-frazier-obituary?pid=185292520>

Pan Elwyn W. Frazier lat 98 z Murray w stanie Kentucky zmarł w sobotę 15 kwietnia 2016 r. w domu opieki Spring Creek Health Care. Pan Frazier urodził się 29 lipca 1918 r. w Beecher w stanie Illinois jako syn Williama E. Fraziera i May Frazier Kaisier. Był weteranem II wojny światowej, wyznania luterńskiego i emerytowanym murarzem. Odejście pana Fraziera poprzedziła śmierć jego rodziców, dwóch siostr: Edna i Ruby. Pozostawił po sobie żonę – Ellen Poruski, jednego syna – Williama „Billa” Fraziera; czworo wnucząt – Daniele, Elyse, Eric i Elyse oraz troje prawnuków.

Organizacją pogrzebu zajmował się dom pogrzebowy J.H. Churchill.

Edward Grabowski – pasierb Ludwika Pruski

Edward Grabowski, był synem Anny Prusko z pierwszego małżeństwa. Urodził się 22 czerwca 1911 r. w Iowa Falls, w Stanie Iowa.

Edward był weteranem armii amerykańskiej. Dnia 16 października 1940 r. został zarejestrowany jako poborowy a następnie wcielony do odbycia służby. Do cywila zwolniony został 20 października 1945 r.

Discharged 20 Oct. 1945 by reason of Demobilization

905 Edward (First) (Middle) Grabowski (Last) 2174

2. Address (Print)
1428 Lowe Ave. Chicago Heights Cook Ill.

3. TELEPHONE 29 4. AGE IN YEARS 29 5. PLACE OF BIRTH Iowa Falls 6. COUNTRY OF CITIZENSHIP U.S.

7. NAME OF PERSON WHO WILL ALWAYS KNOW YOUR ADDRESS 8. RELATIONSHIP OF THAT PERSON
MRS. ANNA (Name) Pruski (Last) Mother

9. ADDRESS OF THAT PERSON
1428 Lowe Ave Chi. Hgts. Cook Ill.

10. EMPLOYER'S NAME
WARDMAN PAINT WORKS

11. PLACE OF EMPLOYMENT OR BUSINESS
79 Washington St. Chi. Hgts. Cook Ill.

I AFFIRM THAT I HAVE VERIFIED ABOVE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE.

REGISTRATION CARD
D. S. S. FORM 1
170

1516 PRAIRIE AVE

REGISTRAR'S REPORT

DESCRIPTION OF REGISTRANT

RACE	HEIGHT (Approx.)	WEIGHT (Approx.)	COMPLEXION
White ☒	5' 11 1/2"	185 LBS	Sallow
Black ☐			Light
Indian ☐			Buddy ☒
Philippine ☐			Dark

EYES	HAIR
Blue ☐	Blonde ☐
Gray ☒	Red ☐
Hazel ☐	Brown ☒
Brown ☐	Black ☐
Black ☐	Gray ☐
	Bald ☐
	Black ☐

Other obvious physical characteristics that will aid in identification:
SCAR ON NOSE & FOREHEAD
HAND

I certify that my answers are true; that the person registered has read or has had read to him his own answers; that I have witnessed his signature or mark and that all of his answers of which I have knowledge are true, except as follows:

Registrar for Mary Anne Lynch
Lumber School Chicago, Ill.

Date of registration 10-16-40

Local Board No. 1 61
Chicago Heights 731
801

STAMP OF LOCAL BOARD
107 S. CHICAGO
CHICAGO, ILLINOIS

Wojskowa Karta rejestracyjna Edwarda Grabowskiego wystawiona 16 października 1940 r.

Edward zawarł związek małżeński z Marią Sobotą – urzędniczką pracującą na poczcie. Mieszkali w Chicago Heights, hrabstwo Cook na Praire Ave.

Edward Grabowski zmarł w poniedziałek w szpitalu St. James w Chicago. Żył 57 lat. Pochowany został na Calvary Catholic Cemetery w Steger.

Edward Grabowski	
BIRTH	22 Jun 1911 Iowa, USA
DEATH	1968 (aged 56–57)
BURIAL	Calvary Cemetery Steger, Cook County, Illinois, USA Add to Map
Mary Sobota Grabowski	
BIRTH	25 Jan 1904
DEATH	1994 (aged 89–90)
BURIAL	Calvary Cemetery Steger, Cook County, Illinois, USA Add to Map

Miejsce spoczynku Edwarda i Mary Grabowskich oraz teściów Edwarda Jana i Tekli Sobotów na cmentarzu Calvary w Steger, Cook County, Illinois.

Pochowani: Ojciec JAN 1861-1941/ Grabowski Edward 1911-1968/ Grabowski Mary 1905-1994/ Matka TEKLA 1868-1950

GRABOWSKI, Edward **HOMewood FLOSSMOOR STAR.**

Edward Grabowski
Funeral services will be held at 10 a.m. Thursday at St. Joseph church, Chicago Heights, for Edward Grabowski, 57, of 1335 Prairie avenue, Chicago Heights. Mr. Grabowski died Monday at St. James hospital.

The Rev. Walter Stefanski, pastor of St. Joseph church, will officiate at the services. Burial will be in Calvary cemetery, Steger.

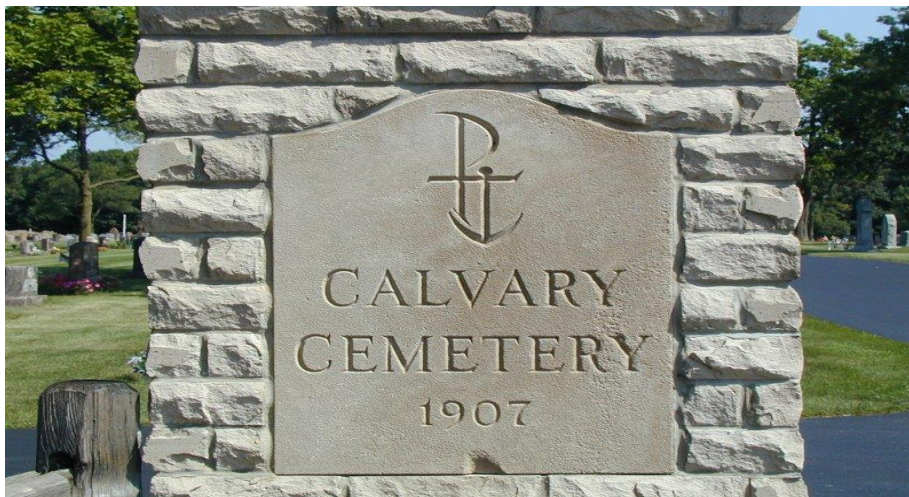
Friends may call at Hirsch's West End funeral home, Chicago Heights, until 9:30 a.m. Thursday.

Born June 22, 1911, in Iowa, Mr. Grabowski had lived in this area most of his life. Prior to 1962 he had been employed at Wardway Paint company for 38 years. Mr. Grabowski was a member of VFW Post 2825.

Survivors include his wife, Mary, and one sister, Mrs. Ellen Frazier of Steger.

Nekrolog Edwarda Grabowskiego 1968¹¹¹

¹¹¹ https://www.ancestry.com.au/discoveryui-content/view/144839:62018?tid=&pid=&queryId=e2c23887-fb65-4e9a-8892-af9d281aeced3&_phsrc=eqZ2523&_phstart=successSource

Tablica przed wejściem na cmentarz Calvary założony w 1907 r.

Władysław Włodkowski – szwagier Ludwika Pruszki

Władysław Włodkowski, brat Anny urodził się 28 września 1874 roku w Polsce. W Chicago Heights mieszkał od 30 lat, Był emerytowanym pracownikiem starej firmy Hamilton Piano. lat 80 z 1428 Lowe, Chicago Heights. Zmarł w środę 1 czerwca 1955 r. w szpitalu St. James po krótkiej chorobie.

Władysław Włodkowski	
BIRTH	28 Sep 1874 Poland
DEATH	1 Jun 1955 (aged 80) Chicago Heights, Cook County, Illinois, USA
BURIAL	Calvary Cemetery Steger, Cook County, Illinois, USA Add to Map

Jego ciało wystawiono w kaplicy Roznowskich. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w kościele św. Józefa. Wielebny John Peterson był obecny na cmentarzu Kalwarii.

Pozostawił dwie córki, panią Neal Patrick i pannę Florence Włodkowski z Braddock w Pensylwanii; pięciu synów, Henryk z St. Petersburga, Fla. John z Sursvale w Pensylwanii i Chester, Ted i William z Braddock; i jedną siostrę, panią Annę Prusko z Chicago Heights.

Przedstawione wiadomości o losach Ludwika Pruszki i członków jego rodziny wydobyłem z treści dokumentów archiwalnych, do jakich udało mi się dotrzeć. Obrazują one pewien chronologiczny ciąg zdarzeń z życia ludzi, którzy przeszli różne koleje losu, bogate zapewne w wiele innych faktów niemających odzwierciedlenia w odnalezionych dokumentach, ale przechowywanych w pamięci ich bliskich.

